

Jrg. 6. Kaapstad, Woensdag, 23 Julie 1947. No. 34.

Geen Verband Met H.N.P. Sê K.G.

„Luidens persgerugte staan daar glo 'n soort Suid-Afrikaanse Neurenberg voor die deur. Oor die gerugte self wil ek geen kommentaar maak nie, veral daar my eie naam ook deur die profete genoem word in verband daarmee,” lui 'n verklaring van die Kommandant-generaal, dr. Hans van Rensburg.

„Afgesien, egter, van die gerugte wil ek sonder die minste huiwering onderstreep wat die leier van die H.N.P. te sê het oor die absolute gemis aan skakeling tussen die O.B. en die H.N.P. sedert laasgenoemde se „ultimatum” aan die O.B. in 1941. Wat die meriete of demeriete van die O.B.-leiding sedertdien ook mog gewees het, niemand behalwe 'n kwaadwillige kan die H.N.P. — of enige ander party — aanspreeklik hou vir beweerde O.B.-aksie. Ewemin is die O.B. verantwoordelik vir die H.N.P.-houding van die laaste

jare. Alle voeling het ontbreek, wedersyds.

„Sedert 1941 het ek selde geleentheid gehad om met dr.

DR. HANS VAN RENSBURG
Malan ooreen te stem; in hierdie stelling is ek dit egter met hom volkome eens.”

8 Aug. Moet O.B. Versterk Teen Verwagte Aanslag

Gebieds-genl. dr. F. D. du T. van Zyl rig onderstaande oproep in verband met die naderende fondsinsamelings

Toe daar vooruitsigte was dat die greep wat die Britse Empire op S.A. het, spoedig sou verswak word deur middel van 'n Duitse oorwinning, en ook toe Afrikaners in groot getalle in konsentrasiekampe en tronke gestop was en hul families onversorg agtergebly het, toe was dit skaars nodig om 'n beroep te doen op lede van die O.B. om met 8 Augustus hul beste te doen. Fondse het ingestroom. Vandag is dit anders. Daar is nie die vooruitsigte op 'n kort stryd nie, daar is nie die aansporing wat spruit uit meegevoel met geteisterde mede-Afrikaners nie. Daarom is dit nodig om 'n beroep te doen op ons mense om die stringe nie

te laat slap hang by die aanstaande Fondsdag nie. Solank ons volk in onvryheid leef en solank ons volk verdeeld staan, so lank rus daar 'n swaar taak op die O.B. Hierdie taak kan nie verrig word sonder u medewerking en geldelike steun nie. Mag ek u dan oproep tot 'n grootse poging gedurende die weke wat voorlê.

SAMESNOERING

Die mees dringende taak van die O.B. in die jaar 1947-48 is om alle Afrikaner-kragte saam te snoer in ons stryd vir die behoud van ons blanke beskawing. Daarvoor is u ondersteuning nodig. Terselfdertyd is daar aanduidings dat gedurende die jaar wat nou begin, die woede van 'n S.A. „Neurenberg” op die O.B. mag los-

breek. Gebeur dit, dan sal die O.B. sterker staan as gevolg van die krag wat hy op 8 Aug. deur u toedoen sal ontvang. 8 Aug. gee ons 'n geleentheid om al by voorbaat 'n demonstrasie te gee van ons vasberadenheid om voort te gaan met die stryd wat ons begin het.

Genl. J. A. Smith In Hospitaal

Die toestand van genl. J. A. Smith, adjunk-K.G. is, na verneem word, soveel beter dat verwag word dat hy teen die end van die week of begin a.s. week die hospitaal sal kan verlaat.

Genl. Smith het onlangs 'n hartaanval gehad onderwyl hy aan sy huis gewerk het en moes na die hospitaal op George geneem word vir behandeling.

ENGELAND KAN HOM NIE MEER SELF BESKERM SÊ BRIT

Die na-oorlogse magtelosheid van Engeland om homself te verdedig en die feit dat die dominiums hiervoor sal moet instaan, is deur onder-adm. Clement Moody in Rhodesië verlede week op 'n dinee erken.

„Dit is duidelik dat Brittanje nie meer die mag en geld het om al sy vlootverplichtinge wat

vir die veiligheid van die statebond vereis word, na te kom nie,” het hy gesê. Brittanje verwag tans van die lede van die Britse statebond om soveel tot die verdediging van die Britse Ryk by te dra as wat hulle kan doen. Hy het die aanwesigheid van seekadette om die Britse vloot te versterk, verwelkom.

Oog Wat In "Donker" Sien

Die oorlogswonder radar wat in staat is om in die donker te „sien” word in toenemende mate op skepe aangebring ten einde hulle in storms en donker nagte teen rampe te beskerm. Waar skepe voorheen in mistige nagte teen 'n paar knope per uur moes vaar, is 'n skip wat van 'n radar-toestel voorsien is, in staat om teen sy gewone snelheid voort te beweeg. Die foto toon 'n radar-apparaat wat op die Queen Mary aangebring is. Die man wat hier in die buis van die apparaat kyk sal in staat wees om in mistige weer sy weg duidelik op die skerm te sien en nie in gevaar te staan om op rotse te loop te kom nie.

Kon Russiese Wreedhede Nie Langer Aanskou

Kommunis Se Verhaal Van Gruweldade In Duitsland

'n Ontvallende verhaal oor die Russiese wandade agter die ystergordyn waar Duitse burgerlikes massagewys deur die guillotine onthoof word soos tydens die Franse Rewolusie, word vertel deur 'n Duitse kommunist wat daarin geslaag het om van die Russe af weg te kom.

Hy vertel hoe Russiese soldate op feesdae van die Rooi Leër losgelaat word om Duitse vroue te verkrag en te vermoor.

Hierdie Duitse Kommunist, Hermann Katzkowski, is in Oos-Pruise gebore. Weens sy kommunistiese bedrywigheid is hy in 1942 deur die Duitse regering vir drie jaar na die tronk gestuur. Nadat die Russe bevel van die gebied oorgeneem het, is hy ontslaan en het hy na Königsberg verhuis waar hy hom die afgelope tyd bevind het. Sy verklaring is in Review of World Affairs gepubliseer.

Die Russe het 'n deel van Königsberg op 7 April 1945 beset en al die burgerlikes uit die gebied na Löwenhagen verwyder. Nadat hierdie kommunist sy rekord aan die Russe gewys

het, het hulle hom beloon deur hom wyksburgemeester van Brandenburgstraat in Königsberg te maak.

MOORD

„Onmiddellik nadat die Russe die stad beset het, is alle lede van die Nazi-party en ander persone na verskillende kampe en tronke soos Metgegen, Labia en Insterburg gestuur. In die tronk van Königsberg was daar tot agt politieke gevangenes in een sel. Ons burgemeesters moes dikwels teenwoordig wees as daar inspeksies gehou word. Teen Mei was daar al meer as

1,500 persone vermoor, verdwyn en dood aan tifus.”

„Teen 20 Augustus 1945 is al twaalf burgemeesters insluitende pas verkose hoofburgemeester Mau, gedwing om teenwoordig te wees by die teregstelling van 1,000 politieke gevangenes in Königsberg. Hulle is deur middel van 'n valbyl om die lewe gebring; twee manne het op die laaste oomblik die teregstelling ontkom deur verandering van hul vonnis tot tien jaar hardepad; een van hulle was die gevormagtigde van die firma Anders, met die naam van Flach.”

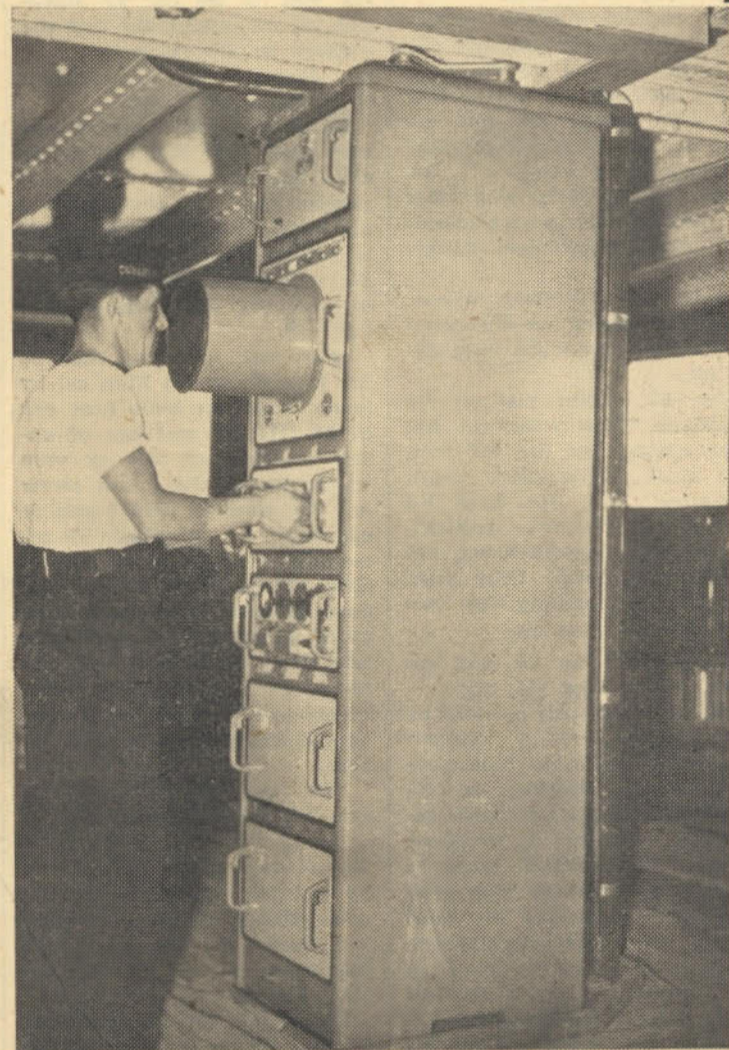
GROENTE GEVAT

As gevolg van die ellendige voedseltoestand het die burgemeesters die besetters gevra dat die inwoners van die stad toegelaat word om aartappels en groente in hul tuine te plant. Die verlot is toegestaan en die inwoners van die stad het aan die werk gespring. Toe die groente bruikbaar begin word, het die Russe opdrag gegee dat niemand daarvan mag gebruik nie en Russiese soldate is gestuur om dit op te pas. Die Russe het alles vir hulself opgeëis. Alleen die burgemeesters wat witbande om hulle arms moes dra, is toe-

gelaat om van die groente uit hul tuine te gebruik.

Teen die einde van Junie 1945 het tifus onder die inwoners gemaai en 'n ware plaag geword. Sedert die somer van daardie jaar het die bevolking geweldig

(Vervolg op bladsy 8)

HOE DIE BRITTE WURG

Tot hoe 'n mate die oorlogsmoeë Britte belas word, blyk uit die volgende verhaal:

Winston Churchill is besig om sy oorlogsherinneringe te boek te stel. Hy het die kopieregte daarvoor aan Amerika verkoop vir 'n bedrag van £250,000. Sy boek sal ongeveer 1,000,000 woorde beslaan, sodat hy inderdaad 5s. per woord ontvang.

Die Britse regering sal hom egter vir 'n bedrag van 19s. 6d. in die £ aanslaan vir inkomstebelasting. Dit beteken dat hy van die £250,000 wat die Amerikaners hom betaal, maar net £20,000 in sy eie sak kan steek. Die res gaan na die Britse skatkis.

DIE FRIESE

'n Verhaal Uit Die Stryd Van die Ondergrond

HOOFSTUK II

Die manne was dankbaar, met 'n stywe en effens bibberende dankbaarheid, toe die eerste sonstrale die kant van die kloof vaalpers gevef het en langsamerhand ook oor die bosse om hulle begin deurdring. Later het die koue verdwyn en vir 'n stilbehaaglike warmte plek gemaak. En — nog later — het hulle in die songedrenkte kloof die dors begin gewaar.

Voor die middag om was, het die dors hulle gedryf om in die kloofie water te soek — tevergeefs. Die rante met bloubos en ysterklip wat om Bloemfontein geleë is mag hulle deugde hê, veral by wyse van kontras teen die selle van die gevangenis wat in die suidooshoek van die stad lê, maar wat dié deugde ook mag wees — waterrykheid is nie een daarvan nie.

Die naaste moontlikheid van water wat hulle kon gis sou daar onder op die vlakke wees, by daardie windpomp langs die sementdammetjie met die groentetuin langsaan en die boerewoning nie te ver daarvan nie. En dit was heeltemal buite kwessie om daaraan te gaan voor die donker oor die aarde gesak het.

Dit het hul eie verstand hulle gefluister. En, in geval iemand die fluisterstem wou verontagsaam — vanweë die dors en die droë verhemelte wat hom kwel — dan het 'n stipte dophou van die grootpad wat geen halfmyl onderkant hulle verby gaan, hom spoedig oortuig dat stil lê die enigste raad is.

Drie, vier keer het hulle 'n motorfiets met bywa sien verbyjaag en eenmaal het hulle die Ford V8 aan sy kleur herken . . . die speurders! Daar was baie honde op hierdie hase se spoor!

„Dit smaak vir my hulle mis ons van 'ganser harte”, was Coert se opmerking — en die leedvermaak van die ontsnaptingsure was weer onmiskenbaar in sy oë te lees.

Dit was een van die weinige vreugdevolle onderbrekings wat hulle in dié dag op die berg geniet het, om so toe te kyk hoe hul vyande die pad afjaag om een of ander gewaande spoor op te volg . . . die spoor wat 'n ywerige nuusdraer of bemoeisieke „waarheidsridder” by die speurders aangegee het.

Spore was skynbaar volop — maar geen spoor het die vyand na die kloof teen die berg geleie nie.

Toe dit donker was en die aandkoue begin weer om hul heen opstyg, het die vyf man die kloof afgestruikel, windpomp-toe. Ook die twee leë kosblikkies wat hulle gedurende die dag ooggemaak het, het hulle saamgeneem. Mōre moet nie weer 'n herhaling van vandag se dors wees nie.

So het dit dag vir dag gegaan, asook nag vir nag.

Na hulle die dag se dors by die windpomp en die sementdam geles het moes hulle probeer die leë blikkies en die twee velthoedens wat hulle gehad het vol water te maak en dit na die skuilplek terug te bring. Die volmaak was geen kuns nie; maar om die goed vol te hou in daardie struikgang in die donkere kloof op . . . daar het nog al heelwat kuns ingelê. Heelwat kuns — asmede herhaalde teleurstellings!

Dit was daarom dat Jaap sulke bokspronge van pure vreugde gemaak het toe hy die derde aand die gellingblik in die donker naby die windpomp gevind het. Weliswaar was die blik vuil en besmeer met olie, maar dit het nie veel getel nie en is tot 'n groot mate in die volgende vyf of tien minute reg gemaak. Hoofsaak was dat dit 'n gellingblik was en dat dit geen gate in gehad het nie.

„Kêrels, die watersnood is opgelos! As hierdie Boer nog veel langer in die donker rond-dool dan ontdek hy sweerlik nog 'n Agastooft om ons kos te kook”, was Koos se kommentaar toe hy Jaap se geluk averterkom. „Om die kos te kook wat ons nie het nie”, vul hy aan, want die blikkieskos was op.

Die plek van die blikkieskos was nou geneem deur die

Deur
S. J. de Jongh

groente wat hulle in alle versigtigheid in die nabye tuin moes gaan haal. Met hierdie strooptoggies op die tuin en die waterdraery . . . met hierdie nagtelike bedrywighede het hulle siel en liggaam aan mekaar gehou. Wat die strooptogte betref, het Koos die hoopgeuiter dat elkeen besef dat hulle die groente bloot noodgedronge neem. „Ons vat dit elke keer met die verskuldigde eerbied, kêrels, met die verskuldigde eerbied.”

En Piet het Koos geraai om volgende keer minder eerbied en meer wortels saam te dra kloof-toe.

Hulle het gewonder wanneer die redder hulle weer kom haal. Of was hy dalk voorgekeer met die terugreis en op suspisie „aangehou kragtens noodregulasies.” Daardie nagtelike ryery met 'n jas oor sy slaappak, en dit gelyktydig met die soekery na die vyf man . . . dit alles sou wel ongemaklike verduidelikings vereis.

En as hy gevat is en nie kan kom nie? Hoe kan ons dit te wete kry? ons hier lê tot die jongste dag? So, ongeveer, het hul gedagtes hulle gekwel. Hulle het na Coert gekyk; hy het die redder die beste geken en hy sou wel die beste oordeel kan vel.

„Nee wat, alles sal regkom. Ek ken die ou. 'n Plan sal hy maak — al het hulle hom ook gevat. Hy sal met een of ander besoeker of met sy vrou tyding stuur. Julle kan sweer dat die weer te kwaai pak in die stad . . . klopjagte en arrestasies en vrae en geklets — alles. Ek neem aan die ou moet hom sommer doodluisters hou en die gejaag oor sy geboë hoof laat trek; en hy sal veral ons spoor en ons skuilplek moet vermy soos die plaer van Egipte. Tjoepdoodstil lê is al raad vir hom.

„Vir ons ontwil sowel as syne,” het Coert geredeneer.

En daarom het hulle maar dag na dag en nag na nag verby laat gaan en hulself met die gellingblik water en die nagtelike sarsies op die groentetuin daaronder in die vlakke aar lewe gehou.

Die poging op die sesde dag om hierdie op die duur ietwat eentonige spyskaart 'n bietjie

aan te vul, was eintlik Piet se blinke gedagte gewees. Hoewel Piet minder opgenome was met die aanmerkings van sy maters toe die redder hulle die volgende nag — na sewe dae van versteiking in die kloof — kom haal het.

Effens mismoedig het die vyf man daardie sewende aand die wye wêreld lê en aanstaar toe hulle 'n motor se ligte in die grootpad gewaar. Die motor het van die stad se kant af nader gekom. Kort onderkant die kloof het die motor in die grootpad stilgehou en die ligte afgeskakel.

Vriend . . . of vyand? Dit was in vyf gemoedere die op-pêrste gedagte.

„Ek glo nie dit kan een van die ander seksie wees nie”, mompel Coert. „Hulle sou met minstens twee motors moes kom as hulle ons vyf wil vang.” En sy maters was geneig om met hom saam te stem. Nietemin het almal doodstil gelê en die ontwikkelinge afgewag.

„Dankie land — dis hy!” sê Piet toe hulle in die nagtelike donker net een man die rand na die kloof hoor opstap.

Toe hulle die aankomende gestalte so saggies in die donker hoor fluit: „Vanaand gaan die volkies koring sny, koring sny,” verdwyn die laaste sweem van twyfel.

„Ja, dis hy,” beaam Coert, hy staan op en hulle stap die aankomeling tegemoet.

Die thermosfles vol warm koffie en die pakkie toebroodjies wat die redder saamgebring het, het vinnig verdamp. Daarmee is so summier gehandel dat Piet later gesweer het dat sy beurt verby was nog voordat hy aan die beurt gekom het.

Maar Piet, hoe trou en kloekmoedig ook al, was oor koskwessies meestal nie 'n baie betroubare barometer nie.

Die vriend wat met soveel dankbaarheid en blyde verligting ontvang word, deel hulle mee dat dit in die afgelope dae eenvoudig noodlottig sou gewees het om te probeer skakel. „Jul ontsnapping het die wêreld so aan die brand gesteek dat dit die ene rep en roer was; om toe nog julle te wil opsoek sou gelyk het soos 'n versoeking van die Voorsienigheid. Mens kon nie eens binne myle van julle waag nie,” verduidelik hy en voeg by dat selfs anderkant die bult en onderkant die wind was niemand veilig nie, so het die „spul Tippereries” — soos hy die politieke speurders genoem het — tekere gegaan.

Mettertyd, vertel hy, het die storm homself uitgewoed en het die vyand blykbaar begin hoop opgee om die ontsnappinge binne die stad of sy onmiddellike omgewing op te diep. Weliswaar vind daar nog enkele klopjagte plaas en word daar skerp dopgehou, maar mens kon nou darem meer redelikerwyse bewege. Om al hierdie redes het hy dit maar gerade geag om vandag hulle te kom haal, het hy besluit.

„Ek wil darem nie die ou tjorrie te lank daaronder in die grootpad laat staan nie — trek onnodig aandag. Kom ons vertrek maar,” maan hy hulle en binne enige minute was die komberse gehaal. In die donker skop iemand teen 'n blik.

„Totsiens, ou gelling” roep Jaap ewe kameraadskaplik, en hulle stap af motor-toe.

Op pad terug het die vriend

Laat 8 Augustus Ons Erns Wees

Genle. M. Michau roep as volg op in verband met 8 Augustus: 8 Augustus, by uitnemendheid die dag waarop die vrou kan toon wat haar hydrae tot die nasiestryd is, is weereens op hande. Vroue, moenie op u laat wag nie! Nog nooit het die Afrikanervrou teruggedeins vir enige taak wat op haar skouers geleë is nie.

Laat ons almal op O.B.-dag weer opnuut onder die besef kom van ons hoë roeping as vroue en onthou: „'n Volk is wat sy vroue en moeders van hom maak.”

Laat vanjaar weereens die liefde en toewyding, die onbaatsugtige opoffering waarmee elke vrou en dogter haar kragte wy aan haar 8 Augustus-taak, vir die manne 'n besielende simbool wees van haar onwrikbare geloof in die oorwinning van ons Beweging en in die uiteindelijke vervulling van ons grootste ideaal.

Afrikanervrou, dit wat u die dierbaarste is, u kind, die geslag van mōre sal u hulde bring as u vas kan staan in die stryd. Hierdie geslag, en hierdie geslag alleen, kan met die hulp van die Allerhoogste die blanke Afrikanerdom red van die onheilspellende gevaar wat oor hom toesak. Wee haar wat met gevoude hande op haar naaste wag om haar plig uit te voer. In die stryd wat ons moet voer is nie net mooi woorde nie, maar veral

Brandwag Heengegaan

WILLOWMORE. — Die O.B. van Willowmore is swaar getref deur die heengaan van oud-komdt. G. P. du Pisani wat die kommando op 8 Julie ontval het. Die kommando wens om hul innige meegevoel te betuig met mev. Du Pisani en gesin. — (Korr.).

hulle ook ingelig oor die verdere planne. Die vyf sou 'n bietjie uitmekaar moet spat, dit was vanselfsprekend.

Twee sou in 'n hut wat baie verborge tussen die bosse by die plesieroord Maselspoort staan, gehuisves word. Die hut behoort aan 'n vriend wat dit net met naweke gebruik en wat nou tydens die wintermaande, dit heeltemal aan hulle oorgelaat het. Solank hulle daar nie te erg veel rondloop en moeite soek nie, is hulle wel veilig.

Twee ander sou met 'n geleentheid oormōre na 'n uitsteking boer in die Oos-Vrystaat geneem word en die vyfde man is meer as welkom by 'n melkboer in die distrik.

Soos een man bars almal behalwe Piet in luide gelag uit. „'n Melkboer! Dis ou Piet se tuiste daardie! Sê net dat die boer niks anders as viergelling Frieskoeie aanhou nie — en ou Piet se beker is oervloeiende,” en Koos het so lekker gelag dat Piet hom aansnou: „Ag man, hou jou smoel!”

„Wat se suiwelmoleste het Piet dan gemaak?” wil die redder weet.

„Dis 'n tragiese storie daardie,” lag Coert, „ek meen hy moet dit in sy eie woorde vertel.”

„Nee, wragtie nie ek nie,” was Piet se besliste antwoord.

„Nou ja goed, as die ou hom so opstêrs wil hou dan vat ek maar die teuls,” dreig Koos en Piet sak maar brom-brom terug in sy hoekie in die motor.

Toe vat Koos die teuls. (Word vervolg)

ook die onontbeerlike fondse nodig.

Laat dit by elke vrou, elke moeder, elke dogter, heilige erns wees om met 8 Augustus 1947 aan die ganse volk te demonstreer hoe die O.B.-vrou kan presteer.

Oom Piet Kruger Heengegaan

MIDDELBURG, Tvl. — Ons Kommando Middelburg-dorp het weer 'n lid minder geword met die afsterwe van oom Pieter Ernst Kruger, in die ouderdom van 69 jaar, op 11 Julie.

Hy het in omstreeks 1940 siek geword aan wat later geblyk het 'n ruggraatverlamming te wees. Vir byna 5 jaar het hy op die invaldestoel deurgebring, maar tog was hy altyd 'n inspirasie vir die O.B. Sy lidmaatskap het hy getrou opbetaal, en hy het ons altyd gesteun waar dit nodig was. As oom Piet in later jare nie so swak geword het nie, sou hy 'n verbasende stukrag en steunpilaar gewees het vir ons kommando.

Hy is op Sondag 13 deser vanuit die Ned. Herv. Kerk begrawe, en die lykdiens is waargeneem deur ds. W. H. Barnard, wat 'n baie ernstige woord tot die teenwoordiges gespreek het na aanleiding van 1 Petrus 1 vs. 24.

Wyle Oom Piet is op 14 Desember 1877 gebore. Gedurende die Goudoorlog het hy onder komdt. Trichardt geveg en is later gevang.

Oom Piet laat sy weduwee na met ses seuns en drie dogters almal getroud en almal O.B.

Aan die treurende familie wil ons manne- en vrouekommando hul oprepte deelneming betuig. Oom Piet se dade sal verder inspireer. — (Korr.).

Is Medisyne Noodsaaklik?

Die Natuurwetenskap sê nee!

BEKAMP SIEKTE MET DIE JONGSTE WETENSKAPLIKE METODES

Met Verbasende Uitslae

GEEN MEDISYNE!

GEEN OEFENINGE!

Die Hardnekkigste Kwale swig

Die wetenskap het nou uitgevind dat sodra 'n besmette liggaamsdeel skoon gemaak word van sy gif of onsuiverhede, die siekte verdwyn. Deur die toepassing van ons wetenskaplike metodes het dit nou 'n maklike taak geword.

Dit maak nie saak hoe ernstig of aanhoudend u kwaal is nie — selfs al is dit as chronies of ongeneeslik bestempel. Daar is hoop vir u. Geen medisyne of oefeninge benodig nie. U sal onder geen verpligting staan nie. Skryf aan ons en verstreke volledige besonderhede in verband met u kwaal.

THE SCIENTIFIC

HEALTH INSTITUTE

Posbus 1336 — KAAPSTAD

Dit Het So Gebeur :

My Eerste Ossewabrandwag-kamp

In hierdie rubriek word die geleentheid aan ons lesers gebied om van hul ervarings binne die Ossewabrandwag te vertel. Mededelings in verband met die stryd van die beweging is van harte welkom.

Hierdie kamp is gehou in Potchefstroom-distrik toe die K.G. so pas Kommandant-generaal geword het. Dit het geduur van Vrydagmiddag tot Saterdagmiddag. Die geselskap was werklik 'n uitgesoekte. Die kommandant is later aangekla weens hoogverraad, was 'n geruime tyd in die tronk, is nou hoofgeneraal, lid van die Grootraad en baie prominent in die anti-Indiër-beweging. Sy adjutant was later ook saam met hom in die tronk op aanklag van hoogverraad. Ons veldprediker was 'n teologiese professor, wat homself later onderskei het op 'n wêreldsinode. Ons kok was 'n bekende plantkundige, lid van verskeie natuurwetenskaplike verenigings en die Akademie.

Ek is soontoe in die geselskap van die sersant en veldkornet wat oor my aangestel is. Hulle is later altwee bevorder tot professor en die destydse veldkornet is vandag lid van 'n Gebiedsraad. Verder was daar nog baie offisiere en onderoffisiere van Potchefstroom en distrik, van wie verskeie later met Sy Majesteit se tronke kennis gemaak het.

Die plaas waar ons heen gegaan het, is baie geheim gehou. Aan ons bloedverwante en naasbestaandes is meegedeel dat in geval van nood, daar 'n versleide koevert by die kommandant se agtergeblewe eggenote gevind kan word, wat ons skuilplaas sou aandui.

NOODREGULASIES

Daardie einste week het die noodregulasies wat dril verbied,

verskyn. Dit was iets nuuts en oor die algemeen was daar die gevoel dat die noodregulasies ywerig onderhou en gehoorsaam moes word. Dat daar met die verloop van tyd 'n effense verslapping in hierdie ywer gekom het, sal ek nie ontken nie. Met hierdie kamp egter was ons ten volle nood-regulasiebewus. Die regering was bewus van die nood en ons van die regulasie.

Daar is toe ook besluit om nie te dril nie, soos dit wetsgehoorsame en noodregulasiegehoorsame burgers betaam. Insteede daarvan het ons ons toegelê op ritmiese jukskeigooi. Wie die vader van hierdie unieke uitvindsel was, weet ek nie, alhoewel ek my suspisies het, maar tog was dit my beskore om hierdie unieke skouspel te aanskou vanwaar ek by die vuur as kok se maat my plig probeer doen het.

FYN KUNS

Ritmiese gesamentlike jukskeigooi! Watter wonderlike uitvindsel van die Boerevernuf! Vir urelank het die offisiere en onderoffisiere hulle hierop toegelê en die hele besigheid in 'n fyn kuns laat ontwikkel. Sels die jukskeie het naderhand meer gelyk op die grond geval. Daar is nie gedril nie maar al die Boere het gelyk hulle passe geneem in een lang ry, gelyk hulle skeie gegooi en gelyk gestap om hulle skeie op te tel, gelyk omgedraai, gelyk hulle skeie weer opgetel en gelyk weer hulle skeie gegooi!! Dit het bykans die hele dag so aangehou.

Die nag is daar waggestaan. Baie het wakker gelê tot dit hul beurt vir wagstaan was, waggestaan en daarna weer wakker gelê vanweë die harde grond.

Wagwoorde is uitgedeel en my sersant en ek was saam op

Staat Trek Aanklag Terug

Nadat die polisie op die Bethal-distrik toegeslaan en 'n groot aantal persone op aanklag van beweerde aanranding in hegtenis geneem is, het die staatsaanklaer die aanklagte teen etlike natuurlike- en blanke voormanne teruggetrek. 'n Aantal natuurlike-voormanne en boere wat in die hof verskyn het, is onskuldig bevind. Die getuienis in die sake was so teenstrydig dat daar geen kop of stert van uit te make was nie.

'n Blanke voorman is egter skuldig bevind en met £80 beboet. Kennis van appél is gegee.

wag. 'n Hele paar keer het ons mekaar bekruipe en gehensop, elkeen menende dat die ander 'n indringer was! Met die wisseling van wagte moes die wagwoord ook aangegee word. Die mense in die kamp kon hoor wat al die wagwoorde is (die Boere het nie geweet om sag te praat nie).

Laat die nag het die wag die brandwagte bo-op die rantjies begin verveel. Hulle het toe begin om rotsblokke van die berge af te rol. Die geheime kamp is geskud en die val van die rotse kon myle ver gehoor word! Die volgende oggend was die kommandant die ene verontwaardiging!

Behalwe kok se maat, was ek die kommandant se persoonlike lyfbediende. Sy borde en bakers het ek getrou gewas en by gebrek aan iets anders met my sakdoek gedroë. Ek het dit nooit vir hom laat agterkom nie!

Saterdagmiddag is ons terug, nadat ons nog vele ander ondervindings gehad het, en nadat dit ons oë beskore was die unieke gesig: Boere wat almal saam ritmies jukskeigooi!

Lank lewë die Ossewabrandwag.

BERTUS.

Springbok Legion Ontken

In ons uitgawe van 30 April het 'n berig verskyn onder die opskrif „Godlose propaganda in Springbok Legion?” waarin melding gemaak is van 'n sekretaris van die Springbok Legion, Melville, Johannesburg, wat sekere ateïstiese stellings in naam van die oudsoldate in 'n brief gemaak het. Ons het sekere bedenkinge geopper of daar nie moontlik binne die Springbok Legion vir hierdie rigting gepropageer word nie. Na aanleiding hiervan skryf die hoofsekretaris van die Springbok Legion dat daar geen Melville-tak van die Springbok Legion as sodanig bestaan nie en slegs 'n Johannesburgse tak in daardie gebied; dat daar geen sekretaris Melville-tak, Johannesburg, is nie, en dat enige sodanige bewerings deur so 'n persoon nie deur die Springbok Legion as sodanig of deur enige persoon of persone wat 'n verantwoordelike amp binne die organisasie beklee, geoutoriseer is of kon gewees het nie. Hy meen verder dat die berig die indruk skep dat die bestuur so 'n rigting aanstig.

Dit was natuurlik nie die bedoeling of die effek van die berig om die bestuur van die Springbok Legion as sodanig van godlose propaganda of kom-

munisme te beskuldig of te beweër dat die organisasie dit amptelik aanstig nie.

Vryburg Reël Bedrywighede

Onderstaande weeklikse Afrikaanse bedrywighede te Vryburg is gereël met die oog op voorkoming van botsings:

Elke Maandagaand is daar 'n Noodhulpliga-vergadering.

Elke derde Maandagaand is daar 'n Avor-vergadering.

Elke Dinsdagaand, is daar Strewers, en Liggaamsoefeninge vir dames.

Die eerste en derde Dinsdagaande is sangaande.

Die vierde Dinsdagaand Reddingsdaadbond-vergadering.

Elke Woensdagaand word biduur gehou in die Nederduits-Gereformeerde kerk.

Op die tweede en vierde Donderdagaande is daar Volkspelle.

Elke Saterdagmiddag Jukskei.

Alle ander vergaderings, funksies en konserte word deur die Skakelkomitee gereël om by die weeklikse program in te pas. — (M. E. Wiid).

BRILLE

Bring u oogarts se voorskrif vir brille na ons.
GOEIE WERK TEEN BILLIKE PRYSE.

GEHOORAPPARAAT

Die Voortrekker-Aptek

Kerklaan, KAAPSTAD.
Maitlandstraat, BLOEMFONTEIN.
Besoek ons of skryf om Besonderhede.

A.V.B.O.B.

Lykbekers, Grafsteenmakers,
Begrafnisversekerners

Bloemfontein — Pretoria

130 Takke

PLUIMVEE

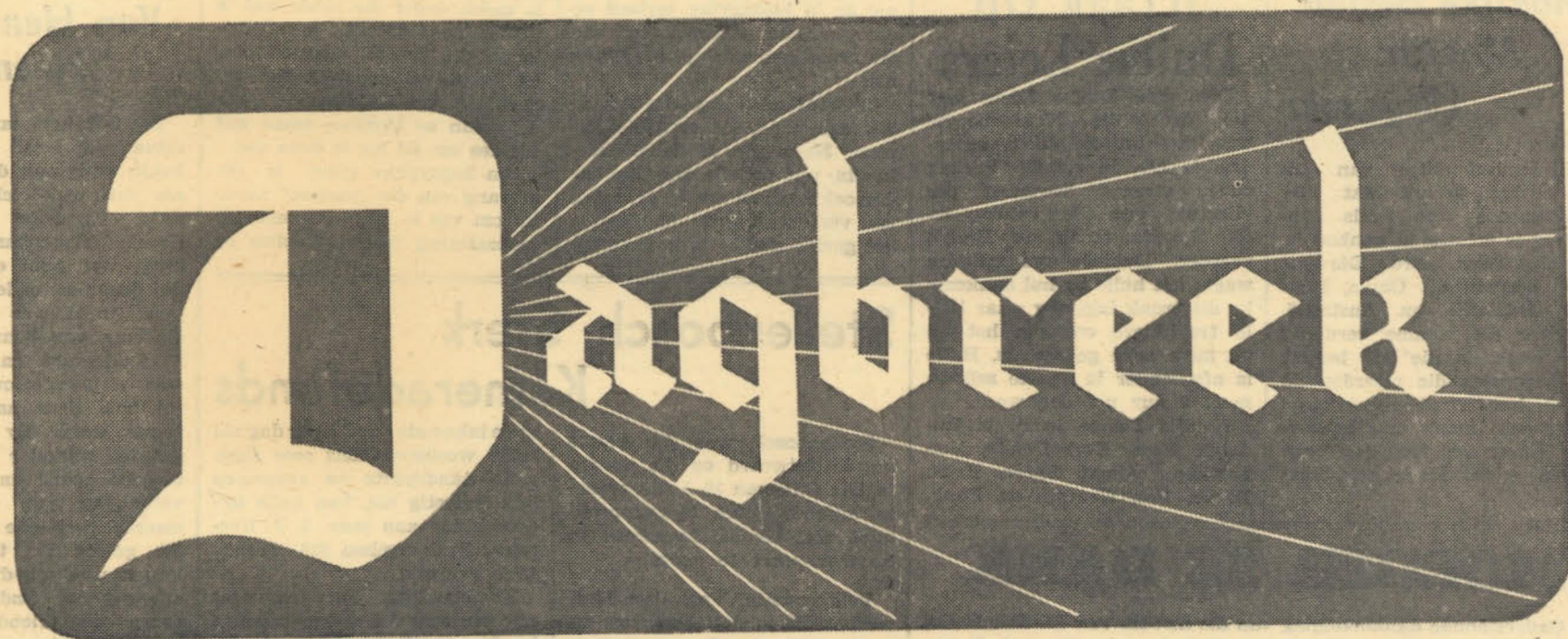
Die Beste Firma om u PLUIMVEE
EIEERS en ander PRODUKTE aan
te stuur is:

C. M. ELOFF EN KIE.

(Edms.) Bph

MOREMARK (Posbus 7185) Newton

HET U AL INGETEKEN OP SUID-AFRIKA SE ONAFHANKLIKE NAWEEKBLAD?

Voorsitter: Prof. L. J. DU PLESSIS

Redakteur: Mr. W. VAN HEERDEN

ONBEVOORDEELDE BERIGGEWING EN BESKOUINGE

DAGBREEK se oplaag is streng beperk, aangesien koerantpapier nog steeds in onvoldoende hoeveelhede ingevoer word. Verseker dus die gereelde ontvangs van u eksemplaar deur by u naaste tak van die Sentrale Nuisagentskap in te teken, of te skryf aan die SIRKULASIEBESTUURDER, DAGBREEK-PERS BPK., POSBUS 8161, JOHANNESBURG.

Intekengeld: 15/- vir 12 maande per pos gelewer, plaaslike aflewering 13/- p.j.

„DIE O.B.“ WOENSDAG, 23 JULIE 1947

Dr. Malan en Ons

Dat daar tydige reaksie van die kant van die hoofleier van die H.N.P. gekom het ná die openbaarmaking van die regering se voorneme om nasionaalgesinde Afrikaners vir verkiesingsdoeleindes aan te kla weens beweerde oorlogshandeling, is heeltemal begryp-lik. Saam met dr. Malan glo ons dat die huidige bewind nie sal terugdeins om die regbank in te span vir sy politieke oogmerke nie — net soos die kommunistiese bewind dit in Pole en onlangs nog in Hongarye gedoen het, waar die eerste minister tydens sy verlof in Switserland deur die minister van binnelandse sake in kennis gestel is dat hy by sy terugkoms tereg sal staan op 'n aanklag van sameswering teen die regering! 'n Beriggewer het in dié verband opgemerk dat hoewel die Hongaarse denkende volk moeilik sal kan begryp hoe 'n eerste minister teen homself kan saamsweer, so 'n optrede nogtans die kommunistiese houvas op die land verstewig. Die Suid-Afrikaanse regering het heelwat lesse uit Oos-Europa geleer en toegepas tydens die oorlog, en met sy eie ondervinding in verkiesingsopswepery is 'n vervolging van Afrikaners drie jaar na die oorlog nie buite die perke van die waarskynlike nie.

Die Smutsbewind het sy vorige verkiesing gewen op die golf van oorlogswoede en oorlogsbeloftes, en hy kón dit alleen daarop wen. Maar 'n nuwe oorlog skyn nie so onmiddellik op hande te wees nie — in elk geval nie so op hande as die wrewel van 'n misleide publiek wat hierdie keer nie eens die vredeskyn van 'n volkebond as vrug op hul oorlogspoging in die plek van belofde huise en brood ontvang het nie. Al wat dus oorbly vir die regering is om die oorlogsgraf na drie jaar weer oop te breek en die muwwe lug van haat en vervolging oor die Suid-Afrikaanse bevolking uit te skud in die skaduwee van die „Russiese kolos.“

BEGRYPLIK

Vir 'n leier van 'n politieke party wat uit ervaring weet hoe die volksaandag in die parlementêre spel met welslae van wesentlike vraagstukke afgetrek kan word deur onbeduidende brokkies aanstootlikhede, moet die moontlikhede van 'n verkiesingsbom soos hierdie 'n gevaarlike skyn aanneem.

Ons twyfel egter of dit veel nut kan hê vir dr. Malan om sy gebrek aan skakeling met die Ossewabrandwag te beklemtoon op die wyse wat hy in sy verklaring aan Die Burger gevolg het. Die feit van 'n skeuring tydens die oorlogsjare is tog so bekend by vriend en vyand dat 'n opwarming van besonderhede daarvan heeltemal oorbodig is en net skadelike gevolge kan hê.

Ons verwelkom egter graag die versekering dat dr. Malan geen twis met die Ossewabrandwag meer het nie. Dit is die eerste versekering van hierdie aard sedert die jammerlike gebeure van 1941, en indien hierdie versekering ook in die praktyk tot uiting gebring word, sal dit al 'n groot stap wees in die rigting van konsolidering van kragte.

Ook verwelkom ons dr. Malan se verklaring nou dat die stryd in 1941 oor die O.B. se houding ten opsigte van die oorlog gegaan het, en nie oor die O.B.-leiding se beweerde skakeling met genl. Smuts nie — 'n bewering wat indertyd die meeste kwaad aan die Ossewabrandwag gedoen het en die naderkinge waarvan vandag nog die Ossewabrandwag by baie Afrikaners in verdenking hou.

'n Beter verstandhouding tussen opposisiekragte ag ons 'n onverbiddelike noodsaaklikheid vir die komende jare van stryd, en met die wete van die hele land dat daar tydens die oorlogsjare geen skakeling tussen die O.B. en enige politieke party was nie, kan ons geen rede sien waarom 'n terugwaartse dreigement van die regering die Afrikanerdom vir die res van die Empire-bestaan verdeeld moet hou nie.

Maklike Besluit Moeilik Uitgevoer

Die onderkomitee van die V.V.O. het besluit dat alle atoomwapens wat reeds vervaardig is en nog in aanbou is, vernietig moet word. Die komitee bestaan uit China, Rusland, Brittanje en Australië. Wanneer die bomme vernietig moet word, is nie oor besluit nie, aangesien die meerderheid van die komitee die vernietiging onderhewig maak aan behoorlike beheer en inspeksie, wat die Russe tot sover nog teenstaan.

Wraak Op Duitse Leiers

Die sewe Duitse leiers wat nie deur die Neurenbergse wraakhof tot die dood veroordeel is nie, is verlede Vrydag onder strenge bewaring per vliegtuig van Neurenberg na die Spandau-tronk, in Berlyn vervoer. Dubbele rye militêre wagte het hulle by hul aankoms by die tronk ingewag waar hulle tronkkere ontvang het en na hulle selle geneem is. Hulle is afgesonder in aparte selle en moet 9 uur per dag werk.

Hierdie Duitse leiers is Rudolph Hess, Karl Dönitz, Von Schirach, Albert Speer, Erich Räder, Von Neurath en Funk.

MOEDER SE DANK

Onderstaande dankbetuiging van die moeder van dr. Eric Holm, is ons toegestuurd: „Mev. Else Sidney Holm (gebore Rosenthal) van Bloemfontein, wil graag haar dank uitspreek teenoor die Ossewabrandwag van Bloemfontein onder leiding van genl. Grobbelaar en die O.B.-leiers vir die hartlike hulp — die geld as 'n geskenk — en die onthaal wat aan my skoondogter in die Pretoria Koffiehuis gegee is. Ek is nie in staat om u genoeg te bedank nie, maar dit sal my altyd bybly as 'n ou O.B. saam met my oorlede man, Sidney E. Holm, wat altyd by sy keuse om lid van die O.B. te wees, gebly het. Die Pretoria-leiers het almal teenoor my seun getoon wat hulle is. God seën hulle daarvoor. U opregte en dankbare vriendin, mev. Else Holm.“

DIE NEGER IN DIE V.S.A. VRAAGSTUK VAN VERBASTERING

Dikwels word aan my die vraag gestel: „Hoe lyk die Negers nou eintlik — is hulle pikswart soos ons natuurlike en lyk hulle almal soos die wat 'n mens in die rolprente sien?“

Die „tipiese“ uiterlike Negerkenmerke is die swart vel, peperkorrels, plat neus en dik lippe. Maar baie van hierdie kenmerke is by baie individuele lede van die Negergroep nie te vinde nie. As gevolg van verbastering van die Negers met Rooihuide en blankes reeds van die vroegste tye af, is daar nog maar min „suiwer“ Negers. Vir my was dit dan ook een van die dinge wat my die eerste opgeval het, nl. dat so baie Negers bruin is en nie swart nie.

Soos ons almal onthou uit die geskiedenis, is die Negers van Afrika en die Wes-Indiese Eilande na die V.S.A. as slawe ingevoer. Dit is bereken dat ongeveer 333,000 Negers tot 1808 die land ingekom het. In 1808 is die invoer van slawe deur wetgewing verbied, maar op verskeie maniere is slawe nog ingesmokkel terwyl die getal Negers in die land tussen 1790 en 1860 ook vermeerder het deur anneksasie van sekere gebiede wat nou bekend is as die state van Louisiana, Texas en Florida. Dit word aangeneem dat daar teen 1860 — toe die bevryding van die slawe 'n aanvang geneem het — ongeveer iets meer as 'n miljoen Negers in die V.S.A. was.

IMMIGRASIE

Na die emansipasie van die slawe is die Negerbevolking net in 'n klein mate aangevul deur immigrasie. In 1940 was daar alleenlik 84,000 uit die 12 miljoen Negers wat in die buiteland gebore is. Hiervan het driekwart nog van die Wes-Indiese Eilande gekom en hulle het dus nog moontlik 'n aansienlike mate van blanke en Indiaanse bloed. Net omtrent 'n duisend het van Afrika gekom.

Hoewel hierdie Neger-immigrante moontlik 'n invloed kan hê op die „swart bly“ van die Negers in V.S.A., aangesien hulle geboortesyfer hoër is as die van die Amerikaanse Negers, is die meeste van hulle egter woonagtig in die groot stede van die noordelike state waar die geboortesyfers gou daal. Gevolglik het die Negers van Afrika nie so 'n belangrike invloed op die genetiese samestelling van die Amerikaanse Negerbevolking nie.

'n Groot aantal van die Negers lyk dus nie meer soos die „tipiese“ Neger nie. Melville Herskovits, wat 'n baie deeglike ondersoek ingestel het in die mate van verbastering by die Negers, het gevind dat by 'n noukeurige

DEUR DR. ERIKA THERON

opmeting van 'n verteenwoordigende groep Negers daar 27.2% was wat verbastering met Rooihuide kan aantoon. Belangriker is nog verder dat die ondersoeker gevind het dat 71.7% van die groep blanke bloed in 'n mindere of meerdere mate in hulle are het.

VERBASTERING

Ondersoekers verklaar dat dit natuurlik baie moeilik is om te voorspel wat in hierdie verband in die toekoms gaan gebeur. Myrdal, in sy bekende boek oor die Neger „An American Dilemma“, noem die volgende: Eerstens word algemeen verklaar dat verbastering tussen Amerikaanse Negers en blankes aan die afneem is. Al is dit nie seker dat geslagsomgang tussen die twee groepe afneem nie, is dit duidelik dat kinders gebore uit sulke omgang minder word in sowel absolute getalle as relatiewe verhoudings. Die hooforsaak hiervan is die toenemende gebruik en kennis van geboortebeperkingsmiddels.

Tweedens verklaar Myrdal dat gevind word dat die Neger-basters (mulattoes) dit vandag makliker vind om opgeneem te word in die blanke gemeenskap. Hierdie „passing“ soos dit genoem word, is veral nou meer suksesvol as gevolg van die beweeglike aard van die bevolking waardeur 'n gemeenskap, waarin 'n persoon hom vestig, nie veel weet van sy herkoms nie. Verder het die immigrasie van donkerder immigrante van Oos-Europa en Suid-Amerika, veral Meksiko, dit vir die mulattoes makliker gemaak om as blankes deur te gaan deur voor te gee dat hulle Spanjaarde of Meksikane is!

SEGREGASIE

Aan die ander kant lei die toenemende segregasie van blank en gekleurde, veral in die groot stede, daartoe dat ekonomiese en sosiale monopolies vir die hoër klas Negers geskep word. Dit sal die begeerte om as blankes deur te gaan verminder, want dit is juis die mulattoes wat die meerderheid van die hoër klas Negers uitmaak.

Ook die toenemende rassetrots van die Negers sal enige oorgaan van die skeidslyn tussen wit en swart verhoed. Die V.S.A. is uniek onder die lande wat 'n gemengde bevolking het, daarin dat dit 'n betekenisvolle aantal blanke of amper-blanke Negers het wat maklik sou kan deurgaan as blankes, maar wat verkies om dit nie te doen nie.

Om begryplike redes is die omvang van die „passing“ moeilik om vas te stel. Toenemende verbastering tussen blankes en

Negers sal die getal wat wit genoeg is om deur te gaan as blankes laat toeneem. Toeneemende verbastering tussen mulattoes en die donker Negers sal die getal weer verminder. Volgens een ondersoeker kan hierdie laasgenoemde tipe verbastering daartoe lei dat die uiterstes van baie swart en baie wit Negers sal verdwyn en dat die meerderheid 'n tussenin groep sal wees. Veral sal dit nog des te meer die geval wees as daar min of amper geen Negers van Afrika die land binnekom nie.

STRYD TEEN PEPERKORRELS

Wat vir die besoeker uit Suid-Afrika veral interessant is, is om te sien watter pogings deur baie van die Negers aangewend word om van hulle uiterlike raskenmerke ontslae te raak. Waar ons blankes vervelige prosesse deurgaan om ons hare te laat krul, laat die negervrouens en mans weer hulle peperkorreltjies „decink.“ Dié „beauty parlours“ in Harlem en ander groot Neger-woonbuurte lê hulle spesiaal daarop toe. Vir ander, wat die proses te durabel vind of wie se krul maar nie wil uitgaan nie, word pruie van lang swart hare aanbeveel. Baie van die „parlours“ het sulke pruie in hulle vertoonvensters en ek het 'n paar maal Negerdogters teengekom wat dit dra.

Baie Negervrouens probeer ook hulle gesigvelle ligter maak deur sekere bleikpreparate, wat in hulle koerante geadverteer word, te gebruik.

Enkele Negers het ook deur middel van operasies hulle neusformasie en dik lippe laat verander. Maar weens die hoë koste daaraan verbode, gebeur dit maar selde, net soos die grootste meerderheid Negers maar met olie hulle hare probeer plat en styf kry omdat hulle te arm is om na „beauty parlours“ te gaan.

Baie van die meer ontwikkelde Negers dryf die spot met sommige van hierdie pogings van hulle eie mense om sover moontlik na die witmens te lyk. Dit is diegene wat 'n sterk rassetrots het en die nabootsing so effens as vernedering beskou.

Veldkornette Van Hendrina Heengegaan

Die O.B.-kommando van Hendrina wil langs hierdie weg hulde bring aan die nagedagtenis van wyle veldkte. Wassenaar, eggenote van komdt. Gertjie Wassenaar van Middelburg, wat hom ontval het in die jeugdige ouderdom van 43 jaar. Miekeka was ook die enigste sorg van haar vader, mnr. N. Zuidervant, en 'n broer. Sy was 'n pligsgetroue offisier en sal baie deur haar kamerade gemis word. Sy was ook 'n ywerige werkster van Die Reddingsdaadbond en die Sustersvereniging van die Gereformeerde gemeente Middelburg — dit getuig die twee pragtige kranse wat van dié verenigings ontvang is. Onder die groot skare van vriende en familie wat die laaste eer aan die oorlede bewys het, is ook opgemerk kaptein H. Slechtkamp en genl. Piet Bosman. Oom Jan Opperman het as Koster opgetree en ds. Postma het die diens waargeneem. Sy word oorleef deur haar eggenoot en seuntjie. Ons innige meegevoel gaan na hulle uit. — (Ingestuur).

Stellenbosch Sterk Kameradefonds

Stellenbosch was die eerste om te antwoord op die oproep in Die O.B. van 18 Junie, waarin hydraes gevra is om rookgoed ens. vir die kamerade in Baviaanspoort te koop.

Veldkornette Van der Merwe het die inisiatief geneem en in 'n ommesientjie van vrygewige persone die bedrag van £8-3-0 ingesamel. Dit het gehelp om die fonds tot £16 op te stoot.

Persone wat graag verder iets wil doen om die lot te verlig van ons kamerade wat vir jare reeds geen vryheid meer ken nie en wie uit hulle ska-

mele inkomste van 3d. per dag nie sulke weelde-artikels soos sigarette, tandepaste en skeerseep kan bekostig nie, kan hulle bydrae stuur aan mnr. I. J. Ferreira, Sanlamgebou 616, Posbus 1059, Pretoria.

Kommandant Ferreira, wat self een van die oudgevangenes is, en presies weet wat die meeste deur ons vriende in die kamp benodig word, beheer die fonds.

Laat ons, wat met daardie manne saam voel en graag aan hulle hulde bring, ons waardeering tasbaar bewys deur bydraes om hulle in hulle toestand van gevangeskap tegevoel te kom.

GENL. SMUTS HET GEKIES TEEN BOTHA-SAP Wen Eerste Verkiesingsronde

Niemand wat maar enigszins oë het om te lees en ore het om te hoor, word deesdae nog toegelaat om onbewus te bly van die naderende verkiesing nie. Leiers van die politieke partye, aspirantkandidate en gedienstige koerante slaan so luidrugtig en aanhoudend op hul onderskeie verkiesingstrommels dat selfs ongeërgde mense nuuskierig na die orsaak van die lawaai begin verneem. As die belangstelling eers gewek is hoop die aspirant-premiers dat die kiesers sal inval agter die trommelslaners — elkeen agter die trommel wat vir hom of vir haar die mooiste geluide maak.

Dit is gebruikelik dat die trommelslaners hul geluide kies ooreenkomstig die smaak van diegene wat hulle op sleeptou wil neem.

KETTERJAG

Veldm. Smuts en sy adjunk, mnr. Jannie Hofmeyer, het die Verenigde Party se toetrede tot die verkiesing aangekondig met rillende waarskuwings en verdagmakery teen alles en almal wat pro-blank, republikeins en nasionaal is. Hiermee het hulle probeer om die sogenaamde „liberale“ kieser 'n soet klontjie in die kies te lê. Volgens berigte in die pers oor die regering se gewaande anti-nazi-verkiesingsbom gaan hierdie voorbereidende verdagmakery uitblom in 'n histeriese ketterjag op sogenaamde nazi- of pro-nazi-organisasies of persone — wat daar érens of iewers die oorlogspoging sou gedwarsboom het.

As gevolg van hierdie regeringspoging om die oorlogspoging weer op te warm het die Verenigde Party sy ondersteuners reeds klaar afgepen. In die voorgestoele sal die springbok-legioen en sy aanverwante seker die negrofiliste en die uiterste liberaliste verdring. Agter hulle sal heerwaarskynlik die gedugte pro-Empireblok en die belanghebbende handhawers van die kapitalistiese status quo plek inneem. Kleur, om die Smuts-massa op te helder sal seer sekerlik ook nie ontbreek nie! Die veldmaarskalk het 'n sterk aanhang onder die Indiërs, kleurlinge, en naturelle.

BETEKENISVOL

Dat veldm. Smuts en sy Adjunk se beredding van die V.P.-boedel die S.A.P. Afrikaner van die regeringsparty vervreem, soos blyk uit die optrede van mnr. Wolmarans, is 'n betekenisvolle les wat die leiers van die opposisie terdeë moet bestudeer.

Veldm. Smuts het gekies. Hy het gekies teen die Botha-sap en vir die Barlow-sap. Deur sy keuse het hy die opposisieparty se ondersteuners afgepen net so beslis soos hy sy eie afgepen het.

Die les wat die opposisie leiers en veral dr. D. F. Malan, die senior opposisie-vennoot, moet leer is om te woeker met die magte wat uiteraard by die opposisie tuisheer—om die nege-negentig te behou en hom nie te verkies oor die een in die Smuts-kraal wat die opposisie tog nooit sal bykry nie.

DIE „BOM“

Hoe dringend noodsaaklik dit is dat veral dr. Malan hierdie les spoedig sal leer blyk uit sy openbare reaksie op veldm. Smuts se anti-nazi-verkiesingsbom — wat glo nog maar in voorbereiding is.

Dr. Malan verklaar in sy orgaan Die Burger (i) dat veldm. Smuts hierdie bom gaan gooi in 'n poging om Engelsgesinde kiesers weg te skiet van die opposisie-partye af; (ii) dat die bom hoofsaaklik gerig gaan wees teen die Ossewabrandwag en (iii) dat die regeringsparty

Politiek in Oënskou deur Waarnemer

gevolglik die O.B., die A.P. en die H.N.P. aanmekeer gaan koppel.

Insteede dat dr. Malan die opgewarmde Smuts-bom doodlutters teruggooi na sy outwerpers en in aansluiting by Truman, Churchill, Marshall, Bevin en ander vriende van veldm. Smuts, 'n anti-kommunistiese bom vervaardig en die veldmaarskalk en sy rumoerige linkse vriende daarmee bestook, probeer dr. Malan om veldm. Smuts te oortroof.

IN SMUTS SE HANDE

Hy vind die Ossewabrandwag by voorbaat skuldig aan „buite-wetlike“ optrede en verwyf veldm. Smuts dat toe hy (dr. Malan) die Ossewabrandwag wou vernietig, dit juis Smuts was wat koue water op sy vernietigingsywer gegooi het. En dan repudieer hy die

O.B. nie net vir sover dit die verlede betref nie, maar klaarblyklik ook vir die toekoms as 'n organisasie wat „heeltemal buitkant en los“ van die H.N.P. staan.

Deur hierdie reaksie het dr. Malan reguit in die hande van veldm. Smuts gespeel. Smuts het 'n bom voorberei, nie soseer om Engelse stemme van die opposisie te weerhou nie, (die Springbok-legioen sal tog nie vir die opposisie stem nie), maar om die opposisiegroepe wat besig is om nader aan mekaar te dryf, weer uitmekeer te ja. Insteede dat dr. Malan op die vooraand van die verkiesing die Smuts-spel verydel, laat hy hom op loop ja deur hierdie set.

KANSE GERING

Veldm. Smuts het dus die eerste ronde in die verkiesingsveldtog gewen. Hy het sy eie magte gekonsolideer en hy het dr. Malan beweeg om, tydelik althans, die proses van samesnoering van opposisiemagte tot stilstand te dwing. Een ding is duidelik. As veldm. Smuts genoegsame paniek by die H.N.P. kan verwek om 'n nuwe stryd uit daardie oord teen die O.B. te ontketen, is die kans van die opposisieparty om veldm. Smuts te verslaan uiters gering.

Mnr. N. C. Havenga, leier van die groeiende Afrikanerparty, wat 'n beleid van samewerking en vriendskap met alle opposisiegroepe, en dus ook met die O.B. handhaaf, is sekerlik 'n baie magtige rem teen twismakery in die opposisiegelidere. As sodanig is Klasië Havenga vandag die grootste struikelblok op die pad na 'n Smuts-oorwinning.

DIE KRUIHORING SE MENING

Ons neem onderstaande artikel onveranderd oor uit die hoofkolomme van Die Kruithoring, amptelike orgaan van die H.N.P.: „TOT MISLUKKING GEDOEM“

„Ons merk dat die oorblywende lede van die sterwende O.B. op baie plekke besig is om talke van die Afrikanerparty te stig. Dit is in sommige gevalle 'n opsetlike set wat uitgaan van die leiding van die O.B., en die doel daarvan is om ons Party te probeer ondermyn.

„Ons betwyfel egter of die O.B. daardeur enige goeie doel gaan bereik. O.B.-lede wat by die Afrikanerparty aansluit, verklaar daarmee outomaties dat hulle (a) die demokratiese party-politieke stelsel aanneem, en (b) dat hulle die Nasionale Party-kandidaat in hul kiesafdeling onvoorwaardelik gaan steun. Laasgenoemde is een van die hoofpunte van die Malan-Havenga-ooreenkoms.

„'n Interessante gevolg van hierdie poging van die O.B. se leiers is dat honderde gewone O.B.-lede gretiglik na hierdie uitweg gegryp het om ontslae te raak van hul verbintenis aan 'n organisasie wat hulle lankal wou bedank het. Hulle het die geleentheid gekry om vaarwel te sê aan gesagstate en diktatorstelsels en al die wolhaar-onsin van die O.B.-beleid. Waar hulle

nou die politieke party en die kruisie as die enigste wapen erken, en hul erewoord gee om ons Party se kandidaat aktief te ondersteun, kan ons slegs ons tevredenheid uitspreek dat nog 'n O.B.-set, gebore uit die eienaardige denkwys van dr. Hans van Rensburg, tot mislukking gedoem is. Ons verwelkom die nuwe rekrute tot die geleedere van volksregering as lede van die Afrikanerparty, en nie as lede van die O.B. nie. Deur hul optrede het hulle laasgenoemde se beginsels en organisasie vir alle praktiese doeleindes vaarwel gesê... as hulle manne en vroue van eer en opregtheid is.

„As hulle manne en vroue van eer en opregtheid is.”

(Op 22 Maart het Die Transvaler na aanleiding van die Malan - Havenga - ooreenkoms hom as volg oor die O.B. uitgeleat; nadat hy die ontbinding van die Beweging bepleit het:

„Sonder verwyf of wrok daaroor, en sonder om in besonderhede te sê waarom, word ni. aangeneem dat hulle dan maklik lede van die Afrikanerparty kan word, eerder as van die H.N.P.“—Red.)

EXCELSIOR WYNE, BRANDEWYNE EN LIKEURE

Die alom bekende drankies. Die skoonste van kleur, die fynste van geur wat u ooit geproe het. Brandies wat nie alleen pryse wen op tentoonstellings nie; maar wat deur alle fynproewers aangeprys word.

PEYSLYS		PRYSLYS	
Per bottel in kassies van 12 bottels	Per gelling in 5 gelling-vaantjies	Per bottel in kassies van 12 bot.	Per gelling in 5 gelling-vaantjies
WYNE:			
Ou Port	2/9	Grand Spumante (Soeterig)	10/3
Inwalde Port	3/3	Grande Splendore (Droog) 7/9	—
Spesiaal Soet	2/9 12/6	Vonkel Boergonje	8/9
Wit en Rooi Jeripiko	2/- 10/-	BRANDEWYN:	
Wit en Rooi Malmsey	2/- 10/-	Aurora V.S.Q. (Die allerbeste)	10/-
Wit en Rooi Muskadel	1/11 9/6	Eureka	8/6
Soet Port	1/11 9/6	A.I.	8/-
Port, Pontak, Worcester Hoek	1/10 9/-	Royal	8/6
Spesiale Sjerrie (Soeterig) 1/10 9/-	—	Boegoe	7/8
Goudkleurige Sjerrie	1/9 8/6	LIKEUR:	
Ou Bruin Sjerrie	2/6	Peperment, Perske, Appelkoois, Piesang	7/-
„Cocktail“	4/3	Kersie, Anys, Gemmer, Naaltjie	6/6
Vermouth (Droog of Soet) 3/-	—	Van der Hum	6/8
Swartberg Sjerrie	2/9	JENEWER (GIN):	
DROË WYNE:			
Boergonje (Rooi)	2/-	Droë, Lemoen, Suurlemoen	7/8
Riesling (Droë Wit)	1/9	—	

VERKOOPSVORWAARDES: (1) Bestellings moet bestaan uit 12 bottels of 5 gelling vaantjie, of veelvoud daarvan. (2) Voeg by 20/- deposito per vaantjie of 5/- per kassie met bottels. Hierdie deposito's word dadelik aan u terugbetaal op ontvangs van die lê goed. Vraggeld betaal na Viaktheplaats-stasie. (3) Stuur kontak plus deposito's met bestelling of ander lewer ons k.b.a. u naaste stasie.

EXCELSIOR WYNMAKERY (EDMS.) BPK.
POSBUS 1, VLAKTEPLAATS-STASIE, K.P.

Beskerm u Oë

Bring u oogarts se voorskrif na ons. Laat gekwalifiseerde Voorskrif-Oogkundiges u bedien.

Wahl, Lawrence EN KIE.

BRILMAKERS

Adderleystraat 120a, Kaapstad
Foon 22408

MEUBELS

PRYSE STYG VINNIG

KOOP NOU

Ons hou alleenlik goeie kwaliteit Meubels in voorraad

WERDA

Meubelhandelaars

(EIENDOMS) BEPERK

Groote Kerkgebou — Kaapstad

Geskiedenis deur Kuns?

MY KWAS VERTEL

Deur W. H. COETZER 40/-, Porto 2/-
Die Geskiedenis van Suid-Afrika, insonderheid die Groot Trek, die Vryheidsoorloë en die Eeufeesjaar, in beeld soos deur die kunstenaar gesien 111 Afdrukke waarvan vier in kleure. Grootte: 7½ dm. x 10 dm. 242 bladsye gebind in goeie linne.

Wat is die betekenis van die doop? Waarom doop ons iemand? Wie mag gedoop word? Op hierdie vrae en nog baie ander kry u 'n duidelike antwoord in

DIE CHRISTELIKE DOOP

Deur Ds. J. D. VORSTER 2/3 posvry.

Die verhouding van die jong man en jong meisie tot hul Toekomstige Huis

EK EN MY HUIS

Deur C. en D. VAN ROOY 2/6 posvry.

1. Die Vrou en haar Huis. — Briewe van 'n moeder aan haar dogter, wat op troue staan.

2. Die Man en sy Huis. — 'n Vader verduidelik aan sy seun wat sy verhouding tot sy huis moet wees.

PRO ECCLESIA- BOEKHANDEL

Posbus 29 STELLENBOSCH

GEKLASSIFISEERDE ADVERTENSIES

TARIEF VIR GEKLASSIFISEERDE ADVERTENSIES:

Huishoudelike Kennisgewings:

(Verloving, huwelik, geboorte, sterfgeval, in memoriam, gelukwensing, ens.) 1½d. per woord; minimum 3/- per plasing. Vooruitbetaalbaar. Vir herhalings 25 pst. afslag.

Handelsadvertensies:

Enkel plasing (vooruitbetaalbaar) 2d. per woord. Minimum 4/- per plasing. 2 tot 26 plasinge (vooruitbetaalbaar) 1½d. per woord, minimum 3/- per plasing. 52 agtereenvolgende plasinge: 1d. per woord, minimum 2/6 per plasing. Plasinge tot kansellasië, 1½d. per woord, minimum 3/- per plasing.

Intekengeld op „Die O.B.” (vergyn weekliks): 10/- per jaar of 5/- vir 6 maande. Vooruitbetaalbaar. Stuur advertensiegeld en bestellings na Posbus 28, Stellenbosch, en intekengeld na Posbus 1411, Kaapstad.

GEBORTE

RUSSOUW. — Aan O.B.-vriende word bekend gemaak dat aan Stienie en Attie, 'n fris dogter geskenk is op 1 Julie. Dank aan Gewer, dokter en verpleegster. 23/7/1

VERLOWING

OLIVIER—VAN EEDEN. — Mnr. en mev. D. J. van Eeden, Smithfield, vroeër van Graaff-Reinet, maak die verloving bekend van hulle oudste dogter, Joey, met jeugkommandant Gert J. Olivier, enigste seun van hoof-generaal en mev. F. S. Olivier, Oudeland, Graaff-Reinet. 23/7/1B

NIEUWOUDT—JACOBS. — Die verloving word bekend gemaak van Delene, enigste dogter van mnr. en mev. Jacobs, voorheen van Kimberley, en George, tweede oudste seun van mnr. en mev. Nieuwoudt, van Stella. Albei van Bloemfontein. 23/7/1

HUWELIK

LE ROUX—DORFLING. — Hiermee word bekend gemaak dat die huwelik van Zagryda, oudste dogter van mnr. en mev. Jan Dorfling, Tweedam, Glenconner, en Fanie, oudste seun van wyle mnr. Fanie le Roux en mev. S. du Toit, van Breërivier, plaasvind op 9 Augustus 1947 om 11 uur v.m. in die N.G. Kerk, Uitenhage. Geen kaartjies, geen resepsie. Telegramme: Tweedam, Glenconner. 23/7/1

DOODBERIG

OLWAGEN. — Sag heengegaan op 8 Julie 1947 te Aberdeen, K.P., ons dierbare vader en oupa, Hendrik Johannes, in die ouderdom van 74 jaar. — Diep betreur deur komdie. en veldkt. Van Rooyen en Gesin, Brooklyn. 23/7/1

AGENTSAPPE

VAN RIEBEEK TRUSTMAATSKAP- PY BEPERK, Voortrekkerweg, Bellville, bied sy bekwame dienste aan wanneer u eiendomme wil koop of verkoop, met geldbeleggings, verbaande ens. Doen aansoek by POSBUS 48, Foon 9-7222. 27/11/TK

VRYSTAATSE GOUDVELD EIENDOMME

Vir Eiendomme Henneman, Odendaalsrust omgewing, raadpleeg WELKOM EIENDOMS- EN TRUST AGENTSKAP, Henneman (Elenaars Alberts en Greeff). Foon 43, Telegramme 'Weta.' 16/4/TK

BOME, PLANTE EN SAAD

AARTAPPELMOERE. — Arran Chief en King George, 32/6 per sak van 150 lb.; 22/6 per krat van 100 lb. V.O.S. George. K.M.B. — H. D. METELER-KAMP, Bus 47, GEORGE. 23/7/6B

FRAGTIGE, gesonde en vars graad 1 teen 20/- per 150 lb. Eier-grootte Saadaartappels, tweede na ingevoerde. Skotse Up-to-date 25/- per 150 lb. okkerneut-grootte 20/- per 150 lb. Almal v.o.s. Bethlehem in nuwe sakkie wat terug gestuur moet word. Ek waarborg tevredenheid. — S. W. RABIE, Kommandant, Bus 328, Bethlehem. 2/7/TK

BESTE GESERTIFISEERDE SAAD: Detroit Beetsaad 7/-; Chantenay Wortelsaad 10/-; Suiderkruis en Reliance Bloemkool 16/-; Spitzkopkoolsaad 8/-; Blaarsaad 17/6. Uie: Australiese Bruin 6/6; Silver King 9/-; Kaapse Plat 7/6; Tamaties: Marvel 20/-; Marglobe 32/- Van Zyl Bone 115/- per 200 pond. volledige pryslys verkrygbaar via REMIERS, Schoemanshoek, Oudtshoorn. 11/12/TK

HERHOLDT se Krisante, glorie van die Najaartuin. Kleurvolle sorteringe meesterlik saamgestel. Bestel nou vir Oktober-plantyd. Donou-Versameling: reuse pragsoorte, 25/- per dosyn, 15/- vir 6. Opera-Versameling: 21/- per dosyn, 12/6 vir 6. Luukse Sortering: 18/6 per dosyn. Tuinversameling: 15/6 per dosyn. Gepak en posvry. — HERHOLDT'S, Posbus 660, JOHANNESBURG. B/23/7/1X14

PATATRANKE. — Sesmaande, 5/- vir 70 lb.; wit driemaande, 9/- vir 70 lb.; borrie, 10/- vir 70 lb. Borriesteggies, 7/- per 1,000. Gelewer op Serpentine. Patats teen 13/- per sak. K.M.B. — H. ROELOFSE, P/S SERPENTINE. 23/7/TK

PATATRANKE. — Sesmaande, 83 lb. vir 7/-; driemaande, 60 lb. vir 8/6; steggies, reg vir plant, 7/- per 1,000. Gelewer Serpentine. K.M.B. Tevredenheid gewaarborg. — B. H. GERBER, C. sn., P.K. Hoekwilt, GEORGE. 23/7/TK

PATATRANKSTEGGIES. — Baie mooi en voorraad groot. Bestellings kan geplaas word tot 30 Sept. Soorte: 6 maande; 3 maande wit, en Borrie 8/- per 1000. — S. P. GERBER, P/S Serpentine, Dist. George. 16/7/TK

GEMENG

ELEKTRESO (Edms.) Bpk. elektriese- en werktuigkundige ingenieurs, Hoofweg 30, Bellville. Vir herstelwerk aan alle elektriese huisbenodigdhede; ankerwikkeling; elektriese herstelwerk aan motors, draal- pas-, sweis- en herstelwerk aan alle plaas- en ander gereedskap. Telefoon 9-7223. 27/11/TK

LOOLERY. — Velle word bewerk na keuse, d.w.s. in leer, goed vir tule, sool, oorleer, ens. Om besonderhede skryf aan: L. B. SIEBRITS EN SEUN, FRANSCHHOEK, K.P. 19/3/TK

SKOENREPARASIES. Ondersteun u mede-Afrikaner en wees verseker van die beste dienste by VOORTREKKER SKOENHOSPITAAL, Langstraat 291, KAAPSTAD. Foon 30164. 4879/26

VAN'S CONCRETE PRODUCTS. — Terazzo Kombuis- en Handwasbakke, Baddens, Septiese Tenks, Pilare, Vloer-teëls, Voertroue. Enigste in beton. — Direkteur: P. W. en P. G. VAN HEERDEN, Potgieterstraat 258, PRETORIA.

HORLOSIEMAKER

DESKUNDIGE HERSTELWERK aan Horlosies. Alle werk word gewaarborg en spoedige aflewering. — P. PRETORIUS, Keeromstraat 18, Kaapstad. (Voorheen Kerkstraat 69). Foon 2-5454

H. J. STEYN, De Villierstraat 17, VASCO, KAAP, verkoop en herstel horlosies en radios. Enigste agent en invoerder van VELOX-skeermeslemmetjies (Switserse).

KLEREMAKERS

Vir 'n goeie pak klere of kostuum kom na 'n eersteklas snyer F. C. HAGEN, Voortrekkerweg 74, PAROW. 5605/52.

MEUBELS

BINNEVEELMATERASSE van enige grootte beskikbaar. Airflex, Duros, Peerless, Lido en klapperhaar teen spesiale verlaagde pryse. Skryf om pryslys aan ELEKTRON KONTRAKTEURS, Keeromstraat 18, KAAPSTAD. Foon 25060. 23/7/TK

ELEKTRON KONTRAKTEURS — Keeromstraat 18, Kaapstad, Foon 2-5060. Meubels en elektriese goedere. 3vt. 6dm. Kamerstel £35-19-6; 4vt. Kamerstel (Duros) £44. „Heat Master"-verwarmers £2-19-6, Vuilgoed-dromme, 3 kub. vt. galvaniseerde staal met deksel 44/-. 16/7/47

SOUT TE KOOP

BOERE-PAKKET. — Nege sakke wit vee- en 100 lb. fyn bottersout £2-10-0. Nege sakke sneeuwit en 100 lb. fyn bottersout £2-13-6. Vry gelaai soutwerke. Bestel: KOMDTE, MEV. MARTIE VENTER, P/s No. 4, Arbeidsoon, BLOEMFONTEIN. 21/5/TK

SOUT. — Mevrou, u sukkel met growwe tafelsout! Bestel 'n sak fynsout 8/6 per 200 lb.-sak. Meneer, vir u vee is No. 2 die beste teen 49/- per ton. — S. J. VENTER, Oranje-soutwerke, P.K. Florisbad, BLOEMFONTEIN. 14/5/TK

SOUT. — Mooi belofte help nie, dit troos net! Bestel waar u seker is van u geld vir A1 59/-, No. 1 54/-, No. 2 49/-, No. 3 44/- per ton. Bottersout 8/6 per 200 lb.-sak. — W. H. VENTER, Soutwerke, P.K. FLORISBAD. 14/5/TK

SOUT. — Vriende, ek lewer sout in sakke: A1 59/-; No. 1 54/-; No. 2 49/- per ton. Tevredenheid gewaarborg. Onmiddellike versending. — S. J. DE BEER, Soutwerke, FLORISBAD. 18/6/13B

TE KOOP AANGEBIED

HAELGEWEER (410) enkelloop met 25 patrone. Splinternuut. Prys £8/10/- — KOTZE, De Villierstraat 58, TIERVLEI. 9/7/3B

HONDJES. — Gekruide boerboel met pronkrughondjies. Twee maande oud. Die beste bobbejaan- en jakkalsvangers wat ooit geteel was. Uitstekende waghonde. Boerboel weeg 90 lb. Staam omtrent 2 vt. 6 dm. hoog. Die honde is kwaai op kaffers en regte kindervriende. Reuntjies £3-3-0, tefies £2-2-0. — J. P. VILJOEN, Rustdal, INDWE. (Foon Ida 812). 23/7/2

WINSKOPIES VIR BOERE. — Sandskoene (nuwe en tweedehands) 10/- per streepsak; blikborde (nuwe) £2-10-0 per 100 of 9d. elk; kosbakke 1/6 elk; panne 1/6 elk; bandoliere 2/- elk. Skryf of kom na: T. J. MOSTERT, Tweedehandse Meubelhandelaars, Lady Greystraat 93, Paarl. 21/5/TK

WATERDIGTE ge-oliede pakke bestaande uit 1 baadjie en 2 broeke. Net die ding vir die plaas en vissers. Prys 14/- per pak. K.B.A. 13/6 en K.M.B. 13/- — J. SLABBERT, Pk. Kraaifontein. 16/7/4.

RADIO

LOUW EN LOUW, die Beroemde Radio-ingenieurs, Staatsweg, PAROW, verkoop en herstel Radio's en Elektriese Toestelle. Geregistreerde Elektrisiteits-aanname. Foon 9-8435.

Genl. Smuts Sê Hy Het Verstaan En Onthou

Die Afrikaanssprekendes was die onderwerp van bespreking by geleentheid van die Verenigde Party se hoofbestuurvergadering in Pietermaritzburg verlede Dinsdag. In sy voorsittersrede het min. C. F. Clarkson die Afrikaanssprekendes in die Verenigde Party geveel met die woorde dat hulle „die eer en gewildheid van die Unie gered het” in die aangesig van die grootste teenstand van die kant van nasionale Afrikaanssprekendes.

In die loop van sy toespraak het genl. Smuts na die Afrikaanssprekendes as geheel verwys en gesê dat hy sover dit die oorlog betref, trots op hulle is.

„Ek is baie trots op my Afrikaanssprekende volk. Sommige van hulle het heeltemal ontpoor, maar ek het dit alles verstaan. Dit was gelukkig vir Suid-Afrika dat die Eerste Minister in hierdie tyd 'n Afrikaanssprekende was. Ek kon simpatiseer en verstaan en dinge onthou wat in die verlede gebeur het.”

Meelblom Vir Die Unie

Na baie onderhandelings het die Unie daarin geslaag om 8,500 ton meelblom in die V.S.A. te koop. Dit sal eersdaags na Suid-Afrika verskeep word.

Suid-Afrikaanse beamptes in Amerika poog om nog meer koring of meel vir die Unie in die hande te kry om so die akute koring-tekort in die Unie te verlig.

SÊ U HET DIT IN DIE O.B. GESIEN

Geagte leser, u blad se uitbreiding hang vir 'n groot deel saam met die ondersteuning wat hy ontvang van groot adverteerders. Laasgenoemde se advertensies hang egter uitsluitlik af van u ondersteuning. Geen adverteerder is bereid om te adverteer as hy geen ondersteuning kry nie. Noem daarom asb. DIE O.B. wanneer u antwoord op advertensies, en as u koop gee voorkeur aan ons adverteerders. Ondersteun diegene wat u ondersteun!

Wanhoops pogings Van Engeland

Brittanje sal nog meer van sy skaars voorraad suiker en vet in bier, sjokolade en beskuitjies moet verwerk sodat hy dit kan uitvoer in ruil vir basiese voedselsoorte, het die Britse minister van voedsel in die laerhuis aangekondig.

Daar word gepoog om bier, beskuit en lekkers ter waarde van £10,000,000 uit te voer. Daarvoor hoop Engeland dat hy sowat 500,000 ton voedsel sal kan invoer.

Die toestand is so kritiek dat die Britse regering geweier het om selfs vir die atlete wat oefen vir die Olimpiese Spele, meer kos te gee.

Inmiddels is berig dat Engeland verlede week 'n verdere bedrag van £25,000,000 op sy Amerikaanse lening getrek het ten spyte van die voorneme om hierdie maand nie weer te trek nie.

LATER: Brittanje het nog £37,500,000 van sy lening getrek. Dit is die tweede trekking binne twee dae, en dit bring die totaal van die maand totsover op £100,000. Teen hierdie tempo sal die £325,000,000 wat nog oor is binne vier maande gedaan wees.

TE KOOP GEVRA

BENE. — Die voorsiening van beenmeel is kort. Alle persone wat toegang tot bene het, word ernstig versoek om dit sonder versuim aan ons te stuur. Ons betaal £7 per ton (7/- per 100 pond) vry op spoor u stasie of slyl. Dit is noodsaaklik dat adviesbriewe gepos moet word as bene gestuur word. Spoedige betaling word verseker. Let sakke word VRY teruggestuur. Ons voedingvoorsiening hang af van die voorsiening van beenmeel. — S.A. HUNT BEENMEEL- EN KUNSMIS-MAATSKAPPY, Warrenton.

G. A. FICHARDT, Bpk
(Lid Afrikaanse Handelsinstituut)
MASJINERIE, YSTERWARE
PRODUKTEHANDELAARS
Foon 700 Opperig 1848
BLOEMFONTEIN

Sewe Ministers Doodgeskiet

Sewe ministers is Sondag in Birma deur lede van die anti-Britse opposisie doodgeskiet onder hulle besig was om 'n vergadering te hou, berig SAPA-Reuter. Onder hulle is die antifascistiese leier U Aung San. Die vorige Eerste Minister en leier van die anti-Britse opposisie — hy was in 1942 beskuldig van samewerking met die Japanners — is in hegtenis geneem saam met 'n aantal van sy ondersteuners.

VIR PERSOONLIKE FRISHEID

GEBRUIK K.W.V. RUIMSKOOT IN DIE BAD

EN NA SKEER

KWV
EAU de COLOGNE

Enigste Suid-Afrikaanse Distribueerders
H. J. NIEHAUS (EDMS.) BEPERK,
Posbus 2108, Kaapstad.
Posbus 4883, Johannesburg.

INTEKENING OP „DIE O.B.”

● Daar baie offisiere dit moeilik gevind het om gereeld die intekengeld op „DIE O.B.” in te vorder veral in die uitgestrekte afdelings, is besluit dat VOORSLAG (EDMS.) BEPERK, na 30 Junie 1947, direk die intekengeld sal invorder.

● Aangesien dit groter administrasiekoste meebring, sal die verminderde tarief van 6/- per jaar ongelukkig nie langer toegestaan kan word nie, en sal alle intekenare die volle intekengeld van 10/- per jaar moet betaal.

● Om dus seker te maak dat u die blad gereeld sal ontvang moet u onderstaande vorm sonder versuim voltooi en saam met die nodige intekengeld aan POSBUS 1411, KAAPSTAD, stuur.

VUL ASSEBLIEF HIER IN

DIE SEKRETARIS,
VOORSLAG (EDMS.) BEPERK,
POSBUS 1411,
KAAPSTAD.

Geagte Heer,
Ek het tot dusver „DIE O.B.” deur middel van die kommando ontvang en neem daarvan kennis dat intekengeld vanaf 1 Julie 1947 regstreeks aan Voorslag (Edms.) Bpk., vooruitbetaalbaar is teen 10/- per jaar.

Gaan asseblief voort om „DIE O.B.” aan my adres te stuur tot ek u in kennis stel om toesending te staak.

Hiermee vind u die bedrag van.....
vir.....jaar/e se intekengeld.

Naam:

Posadres:

.....

Datum Handtekening

Nuwe Hoop Skemer Deur Vir Kankerlyers

WATER WAT GROEI BELET

Verskeie persone wat 'n jaar of wat gelede sterwende was aan kanker, sit vandag weer agter hul lessenaars en is volkome van kanker genees. Hierdie merkwaardige genesing wat voorheen heeltemal onmoontlik was, is die resultaat wat behaal is as gevolg van toevallige ontdekkings. Proefnemings wat tot dusver uitgevoer is, het daarin geslaag om 'n aantal hopelose kanker-gevalle heeltemal te genees terwyl die groei van die kanker in 'n groot persentasie gevalle tot stilstand gebring is.

'n Aantal jare gelede het 'n bekende Franse geneesheer 'n baie eenvoudige maar tog veelbetekende verskynsel waargeneem. Hy het 'n groot aantal pasiënte behandel met water uit die bronne by La Preste in die Pirenië-gebergte in Frankryk, en het ontdek dat gedurende die vyf jaar wat hy die mense met die water behandel het, nie een van sy pasiënte kanker gekry het of daaraan dood is nie.

KRY NOOIT KANKER

Opsigself kon hy nie veel waarde aan die resultaat heg nie omdat die aantal mense wat hy behandel het en die tydperk van sy proefnemings, te beperk was. Tog het dit vir hom eenaardig voorgekom, en dit het sy aandag in beslag geneem weens die feit dat so baie van sy ander pasiënte aan kanker ly en slegs hierdie klompie nie.

Hy het begin navraag doen en tot sy verbasing uitgevind dat die inwoners van die gebied om die waters van La Preste wat dit daagliks gebruik, nooit kanker opgedoen het nie. Dit het sy belangstelling nog verder geprikkel maar vir hom as wetenskaplike was daar geen statistiese gegewens nie en die verklarings van die inwoners mag miskien somer praatjies gewees het.

DIERE

Ten einde sy veronderstelling dat hierdie water geneskrachtige eienskappe bevat wat in staat is om kanker te verhoed, te bevestig, het hy begin om proefnemings op diere uit te voer. Hy het kanker op hulle oorgeplant en hulle daarna met die water van La Preste behandel. In geen geval kon hy die omvang van die kankerseer kleiner maak nie, maar hy het in elke geval daarin geslaag om die groei van die kanker stop te sit.

In hierdie sadium het die oorlog uitbreek en omstandighede het hom belet om met sy proefnemings aan te gaan. Sy reeks eksperimente het hom egter oortuig dat hierdie onbekende water van La Preste 'n geneskrachtige element bevat wat die groei van kanker kan verhoed al is dit nie in staat om dit te genees nie. Die bronne is onlangs eers weer toegankbaar gemaak omdat dit tydens die oorlog verbode terrein was.

IN BRITTANJE

Kort nadat die Overseas Intelligence Digest onlangs prominente publisiteit aan hierdie navorsing gegee het, het daar belangrike ontwikkelings plaasgevind.

'n Bekende hospitaal in Londen het onderneem om hierdie merkwaardige proefnemings verder te voer indien die Britse regering sal toelaat dat van die water van La Preste na Brit-

tanje ingevoer word. Hierdie hospitaal beskik oor moderne laboratoria. Dit word gemeen dat die water van La Preste in die bloed ingespuut moet word.

SAMELOOP

Vyftien jaar gelede het 'n wetenskaplike, Thomson van die Hosa-Navorsingslaboratoria, begin wonder of, aangesien die parathyroïd-klier liggaamlike groei veroorsaak, dit nie ook groei van kwaadaardige siektes aanmoedig nie. Indien dit wel so is, het hy gemeen, dan moet die groei daarvan verhoed kan word deur hierdie klier onaktief te maak. 'n Stof bekend as H.11, wat uit urine verkry is, word aangewend om die ontwikkeling van die klier stop te sit. Die stof besit dieselfde eienskappe as die water van La Preste. Albei verhoed die ontwikkeling van bese greisels in die liggaam. Opspraakwekkende resultate is reeds behaal. Daarmee is daarin geslaag om groei van kanker in muise te beëindig. Dieselfde resultate is reeds met mense behaal.

RESULTATE

Dr. E. Gronin Lowe, 'n bekende patoloog in Brittanje, het tydens die oorlog sy resultate bekend gemaak. Dit het gestrek oor proefnemings wat

op 569 gevalle wat besig was om aan kanker te sterf, uitgevoer is. In die eksperimentele stadium van die proefnemings het 167 van die gevalle gesterf voordat hulle genoegsaam behandel kon word. In die geval van 159 persone het die dokters wat die gevalle behandel het, in gebreke gebly om die gegewens van die getalle op te teken. So is hulle buite rekening gelaat. Daar het dus 243 gevalle oorgebly wat stof vir navorsing gebied het. Tweeëndertig persent van die gevalle het geen verbetering getoon nie, by 28 persent het tydelike verbetering ingetree, terwyl 40 persent van die gevalle getoon het dat die groei van die kanker belet is. 'n Paar het heeltemal genees. As 'n eksperiment in sy proefondervindlike stadium was die resultate van groot betekenis.

Wetenskaplikes is van mening dat hierdie stof, wat identies is met die water van La Preste, H.11, onteenseglik bewys het dat daar groot moontlikheid bestaan vir die algehele genesing van kanker, en dat waar dit in gevorderde gevalle nie meer genesing kan bewerkstellig nie, dit wel in staat is om die pijn uit die kankerwond weg te neem.

STRYD TEEN SIEKTES

Wetenskaplikes in 'n mediese navorsingslaboratorium besig om 'n rot te ontloed wat as proefdier gebruik is by die navorsing van siektes.

'Hulp In Belang Van Demokrasie'

Al manier waarop die Verenigde State sy belange in Europa kan dien, is deur geldelike hulp aan Europa te verleen en as hy dit nie doen nie sal hy tevrede moet wees om toe te sien dat die volke van Europa die demokrasie verwerp.

Hierdie menings is deur die vader van die hulplan aan

Genl. G. Marshall

Europa, genl. Marshall, uitgespreek na aanleiding van die Paryse konferensie waar Wes-Europa sy plan verlede week bespreek het. Hy sal die plan later aan die Amerikaanse kongres voorlê.

Die Paryse konferensie het verlede week die rekord van na-oorlogse internasionale konferensies geslaan toe hulle na vier dae eenstemmig uiteen is. Rusland was nie teenwoordig nie.

Die konferensie het 'n komitee benoem wat verder op die Marshall-plan vir hulp aan Europa, sal ingaan.

Kommuniste Doen Inval In Griekeland

Kommunisties - ondersteunde guerilla-magte wat hulself die „internasionale brigade noem, het Griekeland verlede week binnegeval. Baie van die soldate van hierdie „leër” dra kentekens van die Rooi Leër. Dit is die grootste inval wat hierdie guerillas onder aanstoking van Rusland tot dusver in Griekeland gedoen het.

Hierdie nuwe en hardnekkige aanvalle van die linksgesindes is blykbaar geloods as 'n protes teen die beloofde Amerikaanse finansiële hulp aan Griekeland waarmee Amerika hoop om 'n houvas op die Balkan te kry waar Rusland reeds hoogty vier.

Nuus Van Ons Kommando's

POTGIETERSRUST VRA LEDEKAARTE

Genl. Verwey het 'n dringende skrywe gerig aan Gebiedshoofkwartier om tog sonder versuim ledekaarte en kwitansieboeke aan twee nuwe kommandante te stuur: komdt. G. Peens, Potgietersrust, en komdt. J. A. L. Schmidt, Potgietersrust-distrik. Die brief lui verder: „Die geesdrif vir ons Volksaak in hierdie area en die ywer wat genoemde twee offisiere aan die dag lê, het my skoon verstom laat staan; hulle laat geen gras onder hulle voete groei nie. Potgietersrust en distrik word gefynkam om almal wat bymekaar hoort, bymekaar te bring.”

Kommandante Peens en Schmidt word hartlik verwelkom onder ons offisiersgeledere en alle voorspoed en seën word hulle toegewens.

PIETERSBURG REORGANISEER

Nadat daar vir 'n geruime tyd nie veel nuus uit Pietersburg gekom het nie, het daar skielik goeie nuus gekom.

Generaal D. P. Verwey, wat

tans baie rondreis, het 'n dringende brief gerig aan Gebiedshoofkwartier: „Stuur tog dadelik ledekaarte en kwitansieboeke.”

Mnr. Eddie Pauer, onder wie se leiding die reorganisasie deurgevoer word, berig dat van orale nuwe werkkragte te voorskyn tree en hy voel oortuig daarvan dat Pietersburg eersdaags weer sy ou plek onder die bestes sal herower.

SAMEWERKING VORDER

KAROS. — Na onderhandelings deur sommige plaaslike H.N.P.-lede het komdt. W. J. Lubbe van die Karos-kommando 'n vergadering belê waarheen alle Afrikaners hartlik uitgenooi is. Die vergadering is goed bygewoon deur lede van die H.N.P.

Die vergaderings is geopen deur komdt. Lubbe. Hfkomdt. Struwig het die vergadering toegesprek en die ontstaan en strewe van die Ossewabrandwag verduidelik. Hy het versoek dat die vroe wat gestel word met die oog op die aanstaande verkiesing in 'n trant van eensgesindheid moet wees sodat die aanwesiges mekaar nie te na kom nie.

Onmiddellik nadat hfkomdt. Struwig sy toespraak afgesluit het, het een van die aanwesige H.N.P.-lede opgestaan en sy hand van vriendskap aan komdt. Struwig gerek en hom bedank vir die inligting. 'n Ander lid van die H.N.P. het ook sy dankbaarheid uitgespreek oor die gees van samewerking.

Die vergadering is afgesluit met 'n gebed. — (Korr.).

Weergawe Van Kaapse Inwoners

Te oordeel na die telefoon-adresboek van die Kaapse Skiereiland is dit nog net die Smiths wat in die weg van heerskappy van die Cohens staan. Die lys van Smiths is die langste met 179 name, terwyl die van Cohen tweede is met 153. Laasgenoemde het in die afgelope jaar met 29 toegeneem teenoor die 22 van die Smiths — 'n onheilspellende voorteken vir die Smiths!

Vrees V.S.A. Herrysonis Van Nas.-Sosialisme?

Gelyktydig met die Europese konferensie wat die Marshall-plan verlede week in Parys bespreek het, het die Amerikaanse regering 'n nuwe beleid vir Duitsland aangekondig wat sekere dinge toelaat wat voorheen verbied was, en wat beoog om die Duitse nywerheidsproduksie te verdubbel. Volmag is aan die Amerikaanse opperbevelhebber in Duitsland, genl. Clay, verleen om die nodige stappe te doen vir uitvoering van die beleid.

Een van die eerste stappe wat deur genl. Clay gedoen is, is om opdrag te gee vir die inhegtenisneming met die oog op interneering van alle voormalige lede van organisasies wat deur die Neurenbergse hof tot misdadiger-organisasies verklaar is. Die organisasies is die Duitse Leierkorps, die S.S., die Gestapo en die V.D. (veiligheidsdiens).

Volgende op die toespraak van genl. Marshall waarin hy gewaarsku het dat die demokrasie in Europa verwerp sal word indien Amerika geen geldelike hulp aan die Europese lande verleen nie, het hierdie optrede van genl. Clay die vraag laat ontstaan of daar behalwe die kommunistiese gevaar ook die moontlikheid van 'n herrysonis van die nasionaal-sosialisme bestaan.

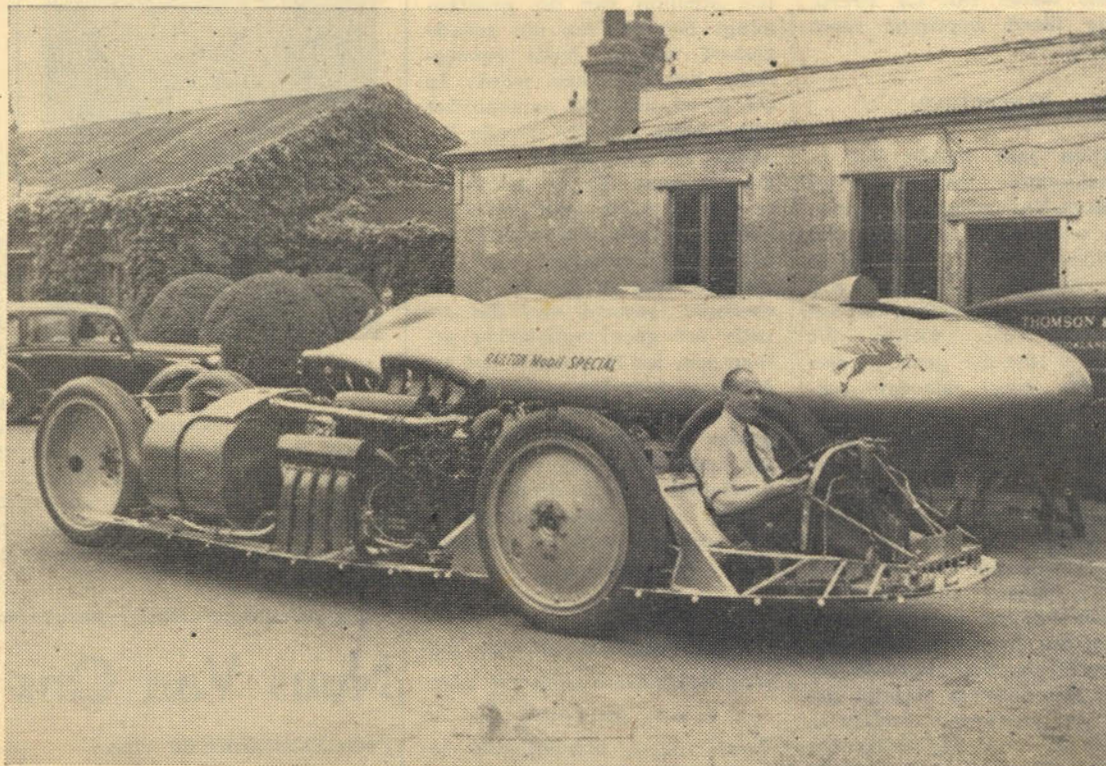
In die opdrag van die Amerikaanse regering word die bevelhebber in Duitsland dringend beveel om toe te sien dat geen „vreemde regeringsvorm” op Duitsland afgedwing word nie. Meeste mense sou gemeen het dat hierdie opdrag op die kommunistiese gevaar gerig was, maar aangesien daar eerste toegeslaan word op die nasionaal-sosialiste, wil dit die indruk skep of die vertrapping van Duitsland onder die Geallieerde besetters die nasionaal-sosialisme versterk het eerder as die kommunisme, en dat die Amerikaanse toegewings in die eerste plaas as 'n teenmaatreël hierteen beskou moet word.

Die opdrag aan genl. Clay ver-

vang 'n vorige een waarin Duitsland belet is om staal- en ysterprodukte en chemikalieë te ver-

vaardig. Hierdie dinge word nou toegelaat mits dit nie wapentuig of ammunisie is nie.

WIL 400 M.P.U. JAAG

Asof 369.5 myl per uur nie vinnig genoeg is nie, gaan John Cobb, die bekende Britse motorjaer, oor drie weke 'n nuwe aanslag op die wêreldsnelheidsrekord waarvan hy die houër is, maak. Hierdie keer wil hy probeer om 400 m.p.u. met sy „Raiton Mobile Special” wat hy ook in 1939 gebruik het, te bereik. Hy het die motor egter intussen aansienlik verander. Hy gaan sy waagstuk op die soutpan by Bonneville in Amerika uitvoer. Cobb is hier op die foto te sien met sy motor waarvan die dop afgehaal is. Dit lê op die agtergrond

Kon Russiese Wreedhede Nie Langer Aanskou

(Vervolg van bladsy 1)

begin honger ly. Die Russe het egter geen poging aangewend om die toestand te verlig nie, verklaar die getuie. Die broodrantsoen was toe nooit meer as 200 gram per dag nie en geen ander rantsoen wat op die kaart aangegee word, was verkrygbaar nie.

BROOD ONKOOPBAAR

„Min kon bekostig om ekstra brood te koop omdat 'n broodkaart tien of twintig roebels gekos het. Die Duitse ryksmark het nou geen waarde nie en mens kan dit langs die strate sien lê soos dit weggegooi word. 200 gram brood kos 1 roebel, wat geen arbeider kon bekostig nie.” Omdat hulle geen geld het nie, begin die mense dinge uit te ruil. Ander wat niks het om te ruil nie, moet eenvoudig kos steel.

„Dit is nie moontlik om ekstra voedsel in Königsberg te koop nie. Baie mense kry perdevleis van die slaghuys, nieteenstaande dat dit gevaarlik is om dit te gaan haal, as gevolg van die grille en wreedaardigheid van die Russe. Baie vroue wat daar vleis gaan haal word verkrag en vermoor; dikwels keer net die helfte terug. Ek het dit met my eie oë gesien,” verklaar die kommunist.

GEEN KINDERS OOR

„Kinders onder die ouderdom van vier jaar en ou mense bestaan nie meer in Königsberg nie. Al mense wat ordentlike rantsoene ontvang, is die vroue wat die Russe tevredestel.

„Op 6 en 7 Oktober, die dae van feesviering deur die Rooi Leër, is die soldate vryheid verleen. Hulle het die mans geslaan en die vroue verkrag. My moeder wat toe 71 jaar oud was, is verkrag en is op Kersfees oorlede.”

Hy verklaar voorts dat hy Königsberg verlaat het omdat hy die toestand nie meer langer kon aanskou nie en het eindelik daarin geslaag om uit die Russiese gebied te kom. Hierdie verklaring is deur 'n Britse oudsoldaat na Engeland gebring.

K.G. Op Lichtenburg

Na aanleiding van die berig in verlede week se uitgawe in verband met die K.G. se vergadering te Lichtenburg op 1 Augustus, deel die Johannesburgse hoofkwartier mee dat die toespraak nie oor die politieke situasie sal gaan nie, soos deur ons korrespondent berig.

Oorlog In Java

Die Nederlanders het Sondag militêre operasies in Java begin teen die Indoniese Republikeine, na SAPA-Reuter berig. Die geskil gaan hoofsaaklik oor die weiering van die Republikeine om Nederlanders in die polisiemagte in te sluit. Van Nederlandse kant word verklaar dat die Republikeine nie in staat is om die onwettighede te beëindig nie.

(Vervolg van kolom 5)

WIL PLEIT

Dr. Malan het voorts geëis dat die regering alle dokumente waarvoor hy beskik in verband met Duitsland moet publiseer of insage gee aan die parlementêre partye sodat 'n eensydige voorstelling voorkom kan word.

Met betrekking tot moontlike optrede van die regering het dr. Malan verklaar dat hy geen ondermynende handeling of onwettige daad sal goedpraat nie, maar sal pleit vir genadige behandeling en vir 'n versoenende houding.

„Ek het my party op die regte pad gehou. Ek het, vir sover ek kan, maatreëls getref om dieselfde te probeer doen in geval van die O.B. Ek het Nasionaalgesindes en die algemene publiek gewaarsku.”

„Die O.B.” word gedruk deur Pro Ecclesia-Drukkery (Edms.) Beperk, Stellenbosch, vir die elenaars en uitgewers: VOORSLAG (Edms.) Beperk, Grootte Kerkgebou 703, Posbus 1411, Kerkplein, Kaapstad.

AFGEKAPTE HANDE!

Oproep Om Hulp

Prof. G. Cronjé, Noodhulp-hoof, skryf as volg:

Twaalf manne se hande is afgekap. Hulle is magteloos, hulle wat nie teruggedeiens het nie maar alles opgeoffer het en bereid was om ook hulle lewens in te skiet. Eers was hulle agter die tralies van die Sentrale Gevangenis; nou is hulle agter die doringdraad van Baviaanspoort. Hulle kan nie self vir hulle vrouens en kinders sorg nie. Hulle kan nie self hulle eiendom en hulle asuransie in stand hou nie. Hulle

kan nie self vir hulle studie betaal nie. Ook vir die behandeling van hulle oë en hulle tande kan hulle nie betaal nie. En tog wankel nie een van hulle nie. Elkeen van hulle is 'n held. Manne van die daad maar met afgekapte hande. As die O.B.-Noodhulpfonds nie help nie, sal hulle in die steek gelaat wees. In die verlede het niemand anders gehelp nie; in die toekoms sal dit ook nie gebeur nie.

Daarom, Brandwagte, u kamerade moet gehelp word en sal gehelp word tot die laaste een vrygelaat is. U sal help! U wat self in u eie behoeftes kan voorsien, wat self vir u huisgesin kan sorg omdat u hande nie afgekap is nie.

Die beroep word gedoen of om 'n stywe kontante bydrae te stuur aan die O.B.-Noodhulpfonds of om 'n aftrekorder te onderteken en maandeliks 'n bepaalde bedrag in die Fonds te stort. Vorms vir die aftrekorder is aan alle Gebiedshoofkwartiere gestuur en is ook by ondergetekende verkrygbaar.

Handel dadelik! Elke Brandwag is dit aan die kamerade met afgekapte hande verskuldig.

Die Noodhulpfonds vra nooit geld as dit nie dringend nodig is nie.

Handel dadelik want u hande is nie afgekap nie.

Die adres van die Noodhulp-hoof is Posbus 1230, Pretoria.

Dr. Malan Oor O.B. En Eleksiebom

Disassosieer Homself

Die verkiesingsbom wat die regering, na berig word, in gereedheid hou in sy oorlogsargief, is deur dr. D. F. Malan, hoofleier van die H.N.P., verlede week in 'n onderhoud met Die Burger bespreek toe hy opnuut die verhouding van sy party teenoor die Ossewabrandwag uiteengesit het.

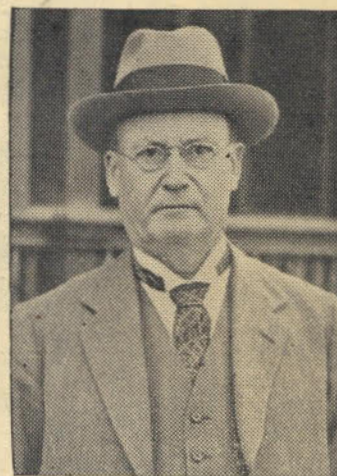
met die doel om 'n effektiewe waarborg daarteen te wees.

„BUIE-WETLIK”

Die ooreenkoms is nie nagekom nie, aldus dr. Malan, waarna daar vir die H.N.P. geen ander weg oopgestaan het nie as om hom openlik te disassosieer van enige poging „om die nasionaal-sosialistiese stelsel in Suid-Afrika in te voer of om gebruik te maak van enige onkonstitusionele of buitewetlike metodes.” Op 'n vraag of die stryd teen die O.B. voortgesit word, het dr. Malan geantwoord: „Nee, ons het ons veiligheidsmaateël getref en dit bly so; die O.B. staan buitekant ons party en as ons van daardie kant nie aangeval of ondermyn of verkeerd voorgestel word nie, is daar geen rede waarom ons op enige manier uit ons pad moet gaan om die O.B. aan te val nie.”

Dr. Malan het verwys na sy uitnodiging aan „lede van alle partye en groepe wat op die kleurvraagstuk met ons saamstem” om sy party te ondersteun in die verkiesing, en bygevoeg dat hy „onder hierdie ook die lede van die O.B. ingesluit (het) en ek skaam my nie daarvoor nie.”

(Vervolg in kolom 3)

DR. D. F. MALAN

Dr. Malan het onder meer verklaar dat die verhouding „dieselfde is as tussen enige twee politieke of semi-politieke organisasies wat apart van mekaar bestaan en wat geen ooreenkoms met mekaar het of wat selfs geen onderhandeling met die oog op so'n ooreenkoms, met mekaar gevoer het nie.”

Hy het weer 'n oorsig gegee van die stryd van die verlede en beweer dat hy die Cradockse ooreenkoms aangegaan het „so gou as dit begin te blyk het dat die O.B. gevaar loop om sekere noodlottige rigtings op te gaan”.